45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 123 Կ. ՊՈԼԻՍ 12/25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1901 11 ՋԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1319 — 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1317 ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի հասէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی دائره‌سی مخصوصه‌سی

ՔԱՆԻՆԵՐ ՀԱՍԿՑԱԾ ԵՆ

Անոնք որ տարիէ մը ի վեր Սեբաստացի Մխիթար Աբբահօր Երկհարիւրամեակին առթիւ յայտնուած կարծիքներուն հետեւեցան՝ զարմանալի պիտի գտնեն հարցումս. ոչ ապաքէն ալեծաղիկ նահապետը դողդողուն ձեռքերով հիւսեց այն հրաւէրը, ուր լայն լուսամտութիւն մը կը փայլէր. տոմարային մատենագրութեան խնկոտ էջերուն տեղակ վարդապետ մը ուրիշ կերպով չէր կարող շարժել. ոչ ապաքէն Հ. Ս. Երեմեան իր անխարական ոգին յայտարար խմբագրականով մը ազդ և լրօ՛ն զանազանց իրարմէ և համարձակ ցոյց տուաւ իր անհուն սէրը բոլոր ազգակիցներուն նկատմամբ. այսպէս գեղեցիկ նախարանով ամբողջ ազգը կը պատրաստէր մեծ Ցոբելեանին. ոչ ապաքէն Վենետիկեան հայրերը անկեղծօրէն կը խոստովանին միշտ թէ իրենց տեսլականն է անկախկեանդ քննադատութեամբ մատենագրական երեւոյթ մը յառաջ բերել, իբրեւ հաւատարիմ աշակերտներ Մխիթարի. վերջապէս ամէն Մխիթարը ճշդակի ճանչողներ տարբեր կերպով չեն կարող խորհիլ։

Սակայն ի՞նչ պիտի ըսենք կիրակի օրուան Փարիզեան վարդապետի ճառում քարոզին վրայ, որ բաւական խռովութեան նիւթ մատակարարեց։ Առաւօտուն առոյգ զուարթութեամբ մը ինծի հետ չառնէր դպրոց Բանկալթիի Վենետիկեան Մխիթարեանց վանքին մատուռը, ներկայ գտնուելու համար ի յիշատակ Մխիթար Աբբահօր կատարուած Պատարագին. գիտական ուսումնասիրութիւններով կշռած էնք այդ տեսլապաշտ անձին կեանքն ու ոգին, և կը քաղցայինք որ լայն գաղափարներու տէր վարդապետի մը խղճմտիտ քարոզը վայելինք. մեղքեմէ՛ այնպիսի քարոզիչ մը դէմերնիս ելաւ որ ուղղակի ստուերած բնաւ Մխիթարի յիշատակին. բարեբաղդաբար Մխիթարեան մը չէր այն, ապա թէ ոչ սրտանց պիտի ցաւէինք Մխիթարի այսքան յետնեալ մէկ աշակերտին վրայ, որ չէր հակցած անոր գեղեցիկ գործը։ Երբ անխորժ շեղումով մը սխալ դատ մը պաշտպանելու սկսաւ, չպատկառեցաւ իր հիւրընկալներուն, որոնց մէջ կը զբաղուէին Ս. Պատրիարքի պաշտօնական ներկայացուցիչներ, Ստեփան փաշա, Պէրպէրեան, Պօյաճեան, Դուրգէն, Թորգոմեան, Քէչեան, Կարապետեան և Մաչկոնցի էֆենտիները. կ'երեւի Մաչկոնցի քթին կը խնդար ու Քէչեանի գաւազանմերուն վրայ պաղ պաղ ջուր կը լեցնէր ամբողջաբար։ Արդարացի բարձր բարձունք մենք ու Մխիթարեանք։

Մնաց որ ասանկ փոքրոգիներու անտեղիտալի ունակութիւն եղած է առեղութիւն սերմանել առանց նկատի առնելու բնութիւնը, օրուան վեհութիւնը և հանդէսին բարձր նշանակութիւնը. իր հուչական կրօնքը զայս կը պատուիրէ. Ի՞նչ աղէկ պիտի ըլլար եթէ ասնին խմասը թափանցած ըլլար գիտակցութիւն, փոխանակ հիացիկ յափշտակութեան մը մէջ ցրուելու իր խորհրդոց շարքը. մեզի այն օր աւելի լուրջ խորհրդածութիւն պէտք էր քան ծայրայեղ կրօնական մտեռանդութիւն, հապա ո՞րչափ առաւել եւս քաղաքավարութիւն...։

«Արթուն կացէք». զրական երկհարիւրամեակ մըն է որ կը խմբուի. տարբերական փափկանկատութեան իսկ դէմ է հինցած վէճերու տխուր յիշատակներ արծարծել. անցեալին նայած առաւնիս այսօր կը շիտինք և միայն պիրկ գիրկընդխառնումի մէջ կը մոռնանք այն կրօնական մոլեռանդութեան ցաւը որով կը կոտորեր երբեմն մեր ամբողջ էութիւնը. հիմա չի փչեր անապատի խորշակը, չի սուերաշնան բուրը, գեղեցիկ է կրօնական արշալոյսը Մխիթարայ Դ. դարամուտին, հանգամանք մոլեռանդ բարեսիրին անճան ու անհամ հրաւէրին, որ անհասակակ բաղձանքէ մը անդին չէր անցներ. միջին դարու մէջ թերեւս կարելորութիւն տային այդ ըղձանքին։

Երանի՞ թէ անոր տեղ քաղաքանուագ հոգեհանդիսա մը լսէինք, որուն պատրաստ ամէնուս աչքին զարկաս. Հայ-Եկեղեցւոյ «Դիթա Տէր»ը որսի խորերին մրմնջուած վեհագոյն երգն է մեռելոց հոգիներուն համար. մաղթանքներով ու մաղերգներով հոգիները կը մաքրուին, կ'աղնուանան, կ'ամնմանանան։ Մերանաղարդ Պատրիարքին պարզ բանախօսութիւնը հազար անգամ պերճախօս էր Հ. Փափազանի պայմանագրական ձեւակերպութիւններէն. թո՛ղ անհասապէս ձեւոգիին զոհելու տենչը ունենար այդ չնորհանակը, այն ատեն հանդէսը բան մը պիտի չկորսնցնէր իր լրջութենէն։

Վենետիկեան Մխիթարեաններու ընտիր ծրագրէն բոլորովին դուրս էր այդ անտարբերութիւնը. Հ. Գալէմքեարեանի կարդացած բանախօսութեան մէջ իւրաքանչիւր դաղափար մտածուած, իւրաքանչիւր լաւ դատուած էր կենցաղագիտական տեսակէտով. հանգամանքի ըրաւ պատմութիւնը իրենց ուխտին հաստատման ու յարատեւման. մինակ աւեստարանական սկզբունքին հետ չի հաշտուիր կատարուած բարիքներուն վրայ պարծիլը, արդէն ո՞ր ճշմարիտ քրիստոնեայ չուզեր հակել մահամերձին անկողնոյն մօտ, չուզեր մեղմել հիւանդին տանջանքը, ծիւրած աղքատին հուքն ու հառաչը, ասոնք սրտի պարտքեր են. բայց մեր այն ժամուն փնտռածը խղճի և մտքի պարտքն էր. երախտապարտ ենք Մխիթարի՝ փոշիներու մէջէն մատենագրութեան գանձեր հանելուն ու պահպանելուն համար, գրականութեան մթերքը ձեռագիրներով ճոխացնելուն համար. այսօր իր մատենագրական կեանքով է որ կը հետաքրքրուինք։

Դժբաղդաբար մեր կաթոլիկ եղբայրներէն շատ քիչեր ճանչցած են Մխիթարը, անկասկած, իր երկհազար ընդարձակ հայ լեզուի բառարանը թղատատ իսկ չեն, վասն զի անպատուութիւն պիտի չհամարէին հայերէն խօսիլը, եթէ ծանօթ ըլլային այդ բառագանձին։

Ինծի այնպէս կուգայ թէ, երբ Մխիթարի Ցոբելեանին ի պատիւ այս չքեղ հանդէսները տեղի կունենան, երբ սակրերը չեն խայտար չիմին մէջ, իր մաքուր հոգին կ'աղերսէ, «Հայերէն խօսցէք, ու մեծագոյն ոսկը հռչակած պիտի ըլլաք ինծի համար.» դարձեալ արտասուալից աչքերով կը նայի ամենուս և կը պատուիրէ. «Սիրեցէ՛ք ըզմիմեանս»։

Ազգին արժանապատուութիւնը կը պահանջէ որ, էն սուրբ կրօնական վայրկեաններուն ցոյց տանք թէ նոյն տուն նէն ենք, այնպէս չէ՞, Ց. Ալան։

Ի՞նչ անոյշ տպաւորութեան տակ պիտի մեկնեինք, եթէ քարոզչի միջադէպը չպատահէր. շատ գոհ մնացինք Մխիթարեան հայրերու մեծանձնութիւնէն և ազնուութենէն։

Իսկ Փափազան Վ.Փ և անոր գաղափարակիցներուն կը կրկնենք դարձեալ.

Ռանկնե՞ր հակցած են Մխիթարը։

ՏԻՐԱՑՐ Վ.

ԿԵՆՑԱՂԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ (*)

ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀՕՐ ՀԵՏ

Մի մոռնաք թէ միշտ տղայ մը պիտի ըլլաք ձեր հօրը համար։ Երբ քանի տարեկան էք, անոր համար եղիք այնպէս՝ ինչպէս էիք հինգ կամ վեց տարեկան եղած ատենին։ Տղային չափահասութիւնը անոր իրաւունք չիտար որ մոռնայ թէ իր հօր պարտական է ամենակատարեալ քաղաքավարութիւն մը, նոյն իսկ եթէ վախնուն տարեկան ըլլայ։ Վիքթոր Հիւկօ Պէ-էիրէվէներուն (քաղաքակոմներ) մէջ ատոր համար մեզի տուած է վեհ օրինակ մը։ Պապը տարիներով ծանրաբեռնուած ըսաւ իր որդիին որ նոյն ինքն մեծ հայր էր և գրեթէ ութսունամեայ. «Երիտասարդ, լսեցէք!» և երբ իր տղաները կը համարձակին ձայն բարձրացնել, այս բառերը կը նետէ անոնց.

Ո՛վ ոբեն՝ կը համարձակի խօսիլ, երբ ես լսոնիմ կը հրամայեմ...

Հայրը միշտ ունի իր իրաւունքները, զանոնք չի կորսնցներ երբեք, լաւ կը հասկնամ՝ Ուրեմն անոր հետ վարուեցէք հլութիւնով, յարգանքով, քաղաքավարութիւնով, և հանելի եղէք իրեն։

Եթէ ձերիններուն հակառակ կարծիք մը ունի, մի վիճաբանիք, եթէ իրաւունք ալ ունենամ, հարիւր անգամ իրաւունք, մի փորձէք երբեք անոր ապացուցանել թէ սխալ գործած է։

Իր տկարութիւններուն վրայ աչք գոցեցէք, շողոքորթեցէք իր ճաշակները, նոյն իսկ ի վնաս ձերիններուն։ Իր պնդումներուն վրայ մի՛ կարմրցնէք զինքը, և ջանացէք զանոնք թեթեւցնել։ Երբ անիկա կը խօսի, դիտցէք լռել եւ խօսակցութեան մէջ զանի մի՛ վիրաւորէք, իր ընտրութիւններուն, խորհանքներուն, բարեկամութիւններուն, ատելութիւններուն դէմ մի կենաք, մէկ խօսքով միշտ անոր իրաւունք տուէք, պէտք եղած ատեն ձեր լռութիւնով։

Եթէ ձեր հայրը կը սիրէ ճաշէն հաք թղթախաղ խաղալ, խաղացէք, պիտի երթաք ակուսմին մէջ, կամ ընաչպտի երթաք, բայց քանի մը ժամուան նեղութեան համար, ձեր հօր գոհացում տուած պիտի ըլլաք։ Կ'ուզէ՞ չահիլ. Ջանացէք կորսնցնել, եթէ հակառակ ձեր կամքին չահիլ, այնպէս մը ըրէք որ ձեր հայրը չարկանայ։ Ասիկա դժուար չէ։ Առածը կ'ըսէ. Ամենեղներուն լեցուն ձեռք։

Կը ծիծ՞ք, մի՛ ծիծ՞ք ընաւ ձեր հօր առջեւ մինչեւ որ չարտանէ։ Եթէ ասիկա չի՛ տեր, ինքզինքիդ զրկեցէք դանի չտուեցնելու համար ձեր գլանիկովը կամ տիկառովը, նոյն իսկ եթէ ինք թոյլ տայ։ Ծխախոտին հոտը անտանելի է չէնգի մը մէջ, աւելի անոր հարմար որ չի փեր։

Վերջապէս եղիք հաճոյակատար, քաղցր, յարգալից և անկեղծ։

Սովորաբար եղակի կը խօսին իրենց ընտանիք կազմել։ Ամէն անուն մատնաւանէ՝ որ իրենց ծնողքը չյարգելէ զատ Ի՛անարգեն իսկ, թող կարդան ուշադրութեամբ, գուցէ խղճահարին և ուղղութեան գան։

(*) Այս վերնագրին տակ պիտի հրատարակենք յօդուածներու շարք մը զոր մեր ինդրանքով թարգմանաբար գրի առած է մեր յարգելի աշխատակիցը։ Ջերմապէս կը յանձնարարենք կարդալ այս շահեկան գրութիւնը որ նպատակ ունի բարքեր աղնուացնել և դրախտի ընտանիք կազմել։ Ամէն անուն մատնաւանէ՝ որ իրենց ծնողքը չյարգելէ զատ Ի՛անարգեն իսկ, թող կարդան ուշադրութեամբ, գուցէ խղճահարին և ուղղութեան գան։

ՓՈՔՐԻԿ ՔԱՆԴԱԿԱԳՈՐԾԸ

Գ.

Ցետոյ, գրպանէն արձանիկ մը հանեց ու սկսաւ աչխատիլ, աւարտելու համար զայն։ Անցորդ մը, քիչ մը հեռուն կեցած, անոր աչխատիլը կը դիտէր։

—Բանի՞ կը ծախես ատիկա, փոքրիկ։

—Ասիկա՞, պարոն, յարեց Ճիւվանին կարմրելով, չե՛մ ծախեր զայն։ Երբ լաւ աչխատիլ սորվիմ այն ատեն պիտի ծախեմ, բայց ոչ հիմա։

—Ո՞վ սորվեցուց քեզի փորագրել։

—Ոչ ոք, պարոն։

—Շա՞տ աղէկ, ես տասը ֆրանք կուտամ քեզի այդ արձանիկիդ համար, կ'ընդունի՞ս։

—Ո՜հ, այո՛, պարոն...։

—Միայն պէտք է պակասները լրացնել։

—Անշո՛ւշտ, ուէր իմ։

—Առաւասիկ իմ անունս, սա դիմացի պանդոկը գալով կը հարցնես։

Ըսելով անծանօթը իր այցեատոմսը տուաւ Ճիւվանինին։

—Շնորհակալ եմ, պարո՛ն, յարեց աղան, ուրախութենէն զուարթափայլ, այս իրիկուն պիտի լմնցնեմ ու վաղը ձեզի պիտի յանձնեմ զայն։

Տ՛ամբ ֆրանք չառած էր իր արուեստէն... աւելի ուշ արդեօք ինչ պիտի չանէ՞ր....։

Իր մանկական հոգին երազանքով ու երախտագիտութեամբ ղեղուն կը խայտար, այն «բարի օրիորդ»ին նկատմամբ որ իրեն կարելութիւնը տուած էր սքանչելի, ազնուր գործի մը դնելու, որով այնչա՛փ գեղեցիկ փայտեայ դէմքեր կը ստեղծէր։

Վերջալոյսը կ'իջնար թաղուիլ ծովախորշին մէջ ու ծովը՝ արեւմուտքի վերջին նշողումներուն տակ՝ մանիշակագոյն, կը ծիւ՛ր դողդողալ ու մեղմ։

Ճիւվանին արձանիկը աւարտած էր։ Բայց ժամանակը շա՛տ ուշ էր, զանիկա իր յաճախորդին յանձնելէ յետոյ Վիլֆրանշի—ուր կը բնակէր իր տէրը—ճամբան բռնելու համար։ Մանաւանդ կը փափաքէր հետեւեալ օրը, արշալոյսին, անգամ մըն ալ անցնիլ վրայէն։

Առտուները կանուխ կ'արթնար, խրճիթին ընդարձակ ծխնելոյղին մէջ հրակը վառած իր տիրոջ դարթնումին կը ապասէր ու միշտ ժամ մը այսպէս հանդարտ կաչխատէր։

Բայց այն օրը անդիմադրելի ոյժմը դրդած էր զինքը կանուխ արթնալ, անցնիլ «բարի օրիորդ»ին պատուհանին առջեւէն։

Պատուհանը գոց էր։ Ճիւվանին թուներու քառակուսին մէջ մտաւ, յուզուած, սրտատրոփ, կարծես յանցանք մը կը գործէր։ Վարագոյրներուն մէջտեղէն լոյս մը նշմարելով մրմնջեց.

—Հո՞ն է ուրեմն, հիմա պիտի կանչե՞ զայն։

ԵՒ սկսաւ կցկտուր քանի մը ձայներհանել իր նուագարանէն։

Ակոյն ծառայ մը երեւցաւ դրան սեմի վրայ, ձեռքը վերցուցած, սպառնալիք, ու Ճիւվանին փախաւ, լալագնդ փափաք մը զգալով։

Մ՛ղեը շատոնց չէր տեսած իր «բարի օրիորդ»ը։

Ե՛ զաղտագողի, իր տղայական սիրոն յամառութեամբը, նորէն եկաւ և պատուհանին ներքեւի շուքին մէջ սպրեալով ապակիին ներս նայեցաւ։

—Նչցա՛ւ զայն։

Նկողնին վրայ տարածուած, խիստ ժէրդ, աչքերը խփած կը քնանա՞ր։

Բայց Ճիւվանին վախցաւ այս քունէն։ Ինչո՞ւ համար այս խաչը անոր ձեռքերուն մէջ, ինչո՞ւ այս երկու, մեծ մատերը հոն դրուած էին, ինչո՞ւ համար այս կինը՝ ծնրադրած կը հեծկլտար։

Տղեկը հասկցա՛ւ. սկսաւ փախչիլ սարսռալով հոգեթանգ ու դէպի քարտիը վազեց աչքերը չորցնելով։

Դ.

—Պարո՛ն, գործս բերի։

—Շատ աղէկ, պզտիկ... նայի՛մ... չա՛տ լաւ յաջողած է, դուն մեծ արուեստագէտ մը պիտի ըլլաս....։

Առանց շնորհակալութիւն յայտնելու, Ճիւվանին խելակորոյս՝ առաւ տասը ֆրանքնոցը, դուրս ելաւ ու նորէն սկսաւ լալ, մինչեւ որ ճամբուն վրայ ծաղկավաճառուհիի մը հանդիպեցաւ։

Մօտեցաւ անոր ու թեւերը լեցուցուն պուռնի, մանիշակի, վարդի, մեխակի արցունքներով։ Ցետոյ ոսկեդրամը անոր տալով՝ չնչապառ ըլլալու ատենն վազեց այն գո՛ց պատուհանին կողմը։ Ու ծաղիկները թափելով բակին մէջ ծնրադրեց, հեկեկելով.

—Ա՛ռ, օրիորդ, առ քու տասը ֆրանքդ ետ կուտամ.,... չե՛մ ուզեր զայն, որովհետեւ դուն ինձմէ բաժնուեցար... Երթա՛ս բարով, օրիորդ, երթա՛ս բարով։

Ու խե՛ղճ տղան ոգեսպառ ինկաւ այն պուտերուն, մանիշակներուն, վարդերուն, մեխակներուն մէջ.....։

Ե.

Դեռ կ'ապրի՞ այն փոքրիկ նուագածուն,—փնտռեցէք իր անունը—մեր ժամանակակից, նշանաւոր քանդակագործներուն կարգն անցած։

Թարգ. ՄԱՆՈՒԿ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Վ Ե Ր Ջ

ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ԿՏԱԿՄԸ

Փոքր Աթոյ մէկ լեռնուտ քաղաքին հարաւակողմը զաւակն էր Տէփան աղա։ Իր պատանեկութիւնն անցուցած իր ծննդավայրի առողջ կլիմայնտակ, հուժկու կազմուածք մը ստացած էր։ Ի քնէ աղքատ ընտանիքի զաւակ՝ հացի պէտքը, իր երիտասարդ հասակին մէջ, կը նետէ զինք Իզմիր։ Եւ կը մտնէ հարուստ վաճառականի մը քով իբրեւ ծառայ թէ վաճառատան և թէ տունին։ Իզմիրի չուայտ ու զեղխ կեանքը իր առջեւ կարեւորութիւն չունէր։ Ինք միայն մէկ նպատակ ունէր։ Ստակ շահիլ։ Ու այդ միայն։ Եւ այս մեր պապերու անիմաստ հաւատքով՝ կը զրկէր ինքզինք մինչեւ

Տարիներ ետքը, զանազան դիպուածներ ինքզինքը գտան Պոլսոյ մէջ։ Վերջապէս եղիք հաճոյակատար, քաղցր, յարգալից և անկեղծ։

Սովորաբար եղակի կը խօսին իրենց

Ինծի այնպէս կուգայ թէ, երբ Մխիթարի Ցոբելեանին ի պատիւ այս չքեղ հանդէսները տեղի կունենան, երբ սակրերը չեն խայտար չիմին մէջ, իր մաքուր հոգին կ'աղերսէ, «Հայերէն խօսցէք, ու մեծագոյն ոսկը հռչակած պիտի ըլլաք ինծի համար.» դարձեալ արտասուալից աչքերով կը նայի ամենուս և կը պատուիրէ. «Սիրեցէ՛ք ըզմիմեանս»։

Ազգին արժանապատուութիւնը կը պահանջէ որ, էն սուրբ կրօնական վայրկեաններուն ցոյց տանք թէ նոյն տուն նէն ենք, այնպէս չէ՞, Ց. Ալան։

Ի՞նչ անոյշ տպաւորութեան տակ պիտի մեկնեինք, եթէ քարոզչի միջադէպը չպատահէր. շատ գոհ մնացինք Մխիթարեան հայրերու մեծանձնութիւնէն և ազնուութենէն։

Իսկ Փափազան Վ.Փ և անոր գաղափարակիցներուն կը կրկնենք դարձեալ.

Ռանկնե՞ր հակցած են Մխիթարը։

ՏԻՐԱՑՐ Վ.

տի տեսուչէր մէկուն հետ։ Այս պարագային կասկածը կ'առնէր։ Խեղճ Զարուհին, որու մտքէն անհաւատամութեան նշանն անդամ չէր անցներ, իր բուռն յուզումներուն մէջ պրկուած, ինչպէս մագաղաթի կտոր մը կրակին մէջ, կը նստէր մենակուկ սենեակին պատուհանին առջեւ իր խորը արցունքոտ աչերն յառելով երկինք, բողոքումի, ընդվզումի արտայայտութեամբ։ Բարեձեւ էր իր հասակը նոճիի մը նման. կանոնաւոր գիրութիւն մը, գէմքի եզական նուրբ գծագրութիւնը զինք հիանալիօրէն հրապուրելի ըրած էին։ Տեսնան աղա իր կնոջ գեղեցկութեան առջեւ աւելի կը մրկէր։ Իրեն չատ անգամներ կը հարցնէի թէ՝ գո՞հ էր ամուսնութենէն։ Սհռելիօրէն դառն ծիծաղ մը էր իր պատասխանը։ Օրեր անցան։ Տեսան աղա հիւանդութեամբ մը անկողին ինկաւ։ Այս պարագային եղերերգութիւնը աւելի սուր կերպարան մը կը ստանայ։ Հիւանդութիւնը իր ջղի ոյժին վերջին հարուածը տուած էր։ Հազար գրգռիչ ոյժեր ի զուր...։ Անկարելի է ի վեր հանել այդ վիճակի մէջ անոր հոգեկան տրամադրութիւնները։ Միայն օր մը որ սենեակին մէջ մենակ էինք «Կը նախընտրեմ որ կենս ինէ առաջ մուռնի», ըսաւ։ Հիւանդութիւնը երթալով աւելի ծանր կերպարան մը առաւ։ Կախաղան ելլող մահապարտի մը նայուածքը կ'ուղղէր իր կնոջ, ուր հոգին կը կարդացուէր։

Առտու մը, ո՜հ, չպիտի մոռնամ ինքզինք, կանչեց զիս իր մօտ, սենեակը մարդ չկար, ձեռքս բռնեց հինգ վայրկեան, կը դողար ու կուլար աղու մը պէս։

«Զաւակս, ըսաւ հեկեկալով, քեզի իրատ մը պիտի տամ, կասկս համարէ զայն. չելլայ որ ծեր ամուսնանա, երիտասարդ կին մը ունենալ և ծեր ըլլալ, տառապանքներուն ամենէն սոսկալին, անհրաւակայելին է։ Երիտասարդ ամուսնացիր։ Եւ այս հաղորդէ ամենուն...։»

Ու ինկաւ անկողին, մէկ երկու ժամ վերջ հոգեւարքի տագնապներուն մէջ էր։ Քովը կայնած էի։ Իր վերջի վայրկեաններուն այնպիսի լափող նայուածք մը ուղղեց իր մանկամարդ կնոջ որ սարսեց ամենուս էութիւնը ու դառնապէս լալ սկսանք։ Առաջին անգամն է կ'ըսեն ներկաները, որ այսպէս եղական տեսարանի մը առջեւ կը գտնուինք...հոգին վչած էր։

Բարեկամս է որ կը պատմէ զայս։

ՅՈՎՀ. ԺԱՄԱԳՈՐԾԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԲԱԼԱՆԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆ Ի ՊՐՈՒՍԱ

Վաղուց մտադիր էի սոյն վարժարանի վրայ տեղեկութիւններ հաղորդել «Մանզումէի էֆքեար» ազգօգուտ օրաթերթիդ աղնիւ ընթերցողաց, սակայն յարմար առթի կ'սպասէի։ Այս անգամ Նորին Կայս. Վեհափառութենէ սոյն վարժարանի հիմնադիր-Տնօրէն մեծ. Դաւիթ էֆ, Բալանդարեանցի շնորհած Դ. Մէճիտիէ շքանշանն և նոյն հաստատութեան գեղարուեստից ուսուցչուհի համեստուհի Տիկն. Արաէմ Առաքելեանի շնորհած Շէֆքատիի Գ. Շքանշանը և միանգամայն ի նպաստ վարժարանին շնորհուած դրամական նուէրն ամենագեղեցիկ առիթ ընծայեցին ինձ մտադրած յօդուածս գրելու։

Մեր մէջ առ հասարակ սովորութիւն եղած է միշտ արտուէնէներ յարուցանել ամէն անոնց դէմ, որք իրենի մօտ չեն աշխատիր ազգային մանկաւոյն դաստիարակութեան գործին մէջ, և սակայն ասոր փոխարէն երբեք ի նկատառած, գնահատած ու քաջալերած չեն այն անձնուիրութենց անչափ-խնդիր անձնուիրութիւններն, որոնք իսկապէս արժանի էին անոր յաւէտ։

Գրէթէ բնաւ չէ խօսուած և կամ չատ քիչ բան գրուած է հայ օրաթերթերու էջերուն մէջ Բալանթարեան գիշերօթիկ վարժարանի վրայ, և սակայն տասն և մէկ տարիներէ ի վեր նա լուիկ մնջիկ կ'աշխատի և ամէն նեղութեանց արիաբար կուրծք տալով երկու տարիներէ յետոյ տասներկու (վեցն արական և վեցն իգական) շրջանաւարտներ ընծայած է, որոց վարքն ու բարքն և մտաւորական զարգացումն իսկապէս պատիւ կը բերեն թէ սոյն հաստատութեան վարիչներուն և թէ, անոնց ծնողաց։

Անցեալ տարուան շրջանաւարտներէն երկու օրիորդներ իբրեւ ուսուցչուհի պաշտօնի կոչուած են սոյն վարժարանի մէջ և կը վարեն տակաւին, իսկ պատանիներէն մին վաճառատան մը մէջ գրագրի պաշտօն ստանձնած է և միւսն տեղւոյն Միլքիէի վարժարանին մէջ ամենայայող քննութիւն անցնելէն յետոյ ընդունուեցաւ հինգերորդ դասարան սա յայտարարութեամբ «Բոլոր գիտութեանց և օտար լեզուներու մէջ վեցերորդ դասարան մտնելու արժանի է, միայն տարիքին փոքրութիւնը և Թուրքերէն քիմպապէթի մէջ չատ զօրաւոր չլինելուն պատճառաւ պէտք է հինգերորդ դասարան ընդունիլ»։ Մինչդեռ ուրիշ վարժարաններէն շրջանաւարտ եկող աշակերտ հազիւ առաջին և երկրորդ դասարանները ընդունուեցան։ Այս տարի Ֆրէրներու վարժարանէն եկած քանի տարեկան ուշիմ և աշխատասէր աշակերտ մը որ իր տան մէջ մասնաւորապէս թուրքերէնի ալ աշխատած էր, գիտութեանց պաշար չունենալուն պատճառաւ հազիւ չորրորդ դասարան ընդունուեցաւ, այն ալ տարիքին մեծութեան և իրեն ալ աշխատասիրութեան վստահելով։

Բալանդարեան վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներն ալ նոյն իսկ հանդէսին միւս օրն ի պաշտօն կոչուեցան հանրածանօթ Իբրանոսեան նորահաստատ վաճառատան մէջ։

Ահա ասոնք պերճախօս փաստեր են սոյն հաստատութեան օգտակար և արդիւնաւոր ջանից, և կրնան նոյն իսկ լեռնթեան մէջ անոր փառքն ու պարծանքն լինել։

Արդէն ամավերջի հանդէսին մէջ տեղւոյն կրթական տեսուչն իւր կարճ և ազդու բանախօսութեամբ ի յայտ բերաւ Բալանդարեան վարժարանի արժանիքը։

Ուրեմն մասնաւորապէս շնորհակալութեան արժանի են տեղւոյն Կառավարական յարգոյ Պաշտօնատարք, որք գտեցած են գնահատել և քաջալերել երկրին զաւակաց զարգացման ծառայող անխոնջ աշխատաւորի մը արժանիքը որուն մէկ հաւասարքն է Նորին Կայսերական Վեհափառութեան այս անգամ ըրած շնորհն։

ԱՊՐԵԼՈՒ ՊԱՅՔԱՐԸ

Աշխարհս մէջ, ամենէն դիտոն ազգասէն սկսեալ մինչեւ ամենամեծ հարուստը կը փափաքի դիւրութեամբ հոգալ ապրուստը, հանգիստ կեանք վարել, Գոմիսիոն խանի Ֆօնտոճին ալ, առաւօտէն մինչեւ իրիկուն համալներու հետ պելէյի մանող օրիորդին ալ, և վերջապէս ամէն անհատ։

Իմաստասիրութիւնը ինչ որ ալ ըսէ կեանքի զանազան նպատակներուն համար, առաջին հարկը՝ որուն հետեւուած ենք, ուտելն է, նիւթական պէտքն է, զոր ստիպուած ենք գոհացնել, ամենէն առաջ ապրելու համար, անկէ վերջ մեր բարոյականին հոգ տանելու համար։ Ուստի ապրելու համար անհրաժեշտ է ուտել և ուտելու համար պէտք է աշխատիլ։ Ահա այս աշխատութեան կերպերուն՝ պայքար կրեն։ Ամէն ոք աշխատելու եւ զանակ մը ունի որու միջոցին ի յայտ կուգայ անոր նկարագիրը պարկեշտութիւնը, հաւատարմութիւնը։ Բայց ինչպէս գիտէք, որքան կը տարբերին աշխատելու կերպերը, ինչ՞ միջոցներով զանազանելու ենք զանոնք, մրն է լաւագոյնը, պահանջուածը, ընդհանրապէս ընդունուածը

Անհատական նիւթ մը որ կարծեմ դիւրամատչելի է ամենուն համար. ամէն մարդ ամէն անհատ միեւնոյն կուսը կը մղէ, այսինքն ապրելու պայքարը, և աչքին առջեւ կը բերէ այն կերպերը ու միջոցները զոր կը գործածէ յաղթելու համար։ Այս յաղթութեան մէջ կ'երեւին մեր բարքերը, մեր ընտրած միջոցներուն լաւութիւնը կամ դէշութիւնը, և ասոր հաւանական կ'ըլլանք բարի կամ չար, ճշմարիտ մարդ կամ խարդախ կենդանի մը քենայ որոյ գլխաւոր միջոցն է՝ դողոալ կամ խաբել, բոլորովին դատապարտելի միջոցներով ապրուստը հոգալ։

Վեհանձն մարդոց աչքին միշտ արհամարհելի են դրամ շահելու այն եղանակները, գձուձ ու խարեբայ շահերը որոնք մեր վաստակները ու յաջողութիւնը անարդար կ'ընեն, կարծես թէ յաւիտեան անէծք կ'ըլլան այդ վաստակին ու յաջողութեան համար։ Մրցում, միշտ իրարու վաստակին ու յաջողութեան ակնկառոյց՝ անակ մը խոհական զգուշութիւն. բնաւ խոտելի միջոցներ չեն բայց բոլոր այս յատկութիւններուն մէջ պէտք է փայլի գերազանց ու քաղաքի ազաքնութիւնը այն է պարկեշտութիւնը ու արդարութիւնը։

Երեւակայեցէք ո և է գործ կամ աշխատութիւն, և դրէք անոր մէջ պարկեշտութեան ու արդարութեան ամէն պայմանները ու կերպերը և վասահ եղէք թէ պիտի յաղողիք, ընտրուած միջոցները ու կերպերը մեր ներքին բովանդակ յատկութիւնները ցոյց կուտան։

Զի կայ աշխատութեան ո և է ասպարէզ, ուր կարելի չըլլայ պարկեշտօրէն վարուիլ, ամէն ու աշխատութիւն՝ որ մեր գոյութեան նախնական պէտքին գոհացում կուտայ, պարկեշտ ու արդար է և ազնիւ, բայց մենք զայն կը վատթարացնենք մեր յոռի ու գէշ միջոցներով՝ ամենէն բարձր ու պատուաւոր համարուած վաճառականական տուներն անդամ մինթէ աղարտուած չեն յանախ՝ անարդարական գնողներու և խարդախ մանկներու գործակցութիւններով, ընդհակառակն ամենէն անպատիւ համարուած արհեստը, իր արժէքը բարձրացուցած չէ՞ վարողին պարկեշտութեամբը ու արդարութեամբը։

Ամէն անհատ որ անպատճառ պիտի մղուի դէպ ի ապրելու պայքարը, այսինքն պիտի աշխատի ուտելիք հայթայթելու համար, ինչպէս կըսէ իմաստասէր մը, ամէն իմաստասիրող մարդ պարտի գիտնալ թէ, այս կեանքս ո՛չ հանգստութեան այլ աշխատութեան համար որուած է մեզ, այս ինքն թէ պիտի աշխատինք երկրի վրայ՝ երկինքս հանգչելու համար—պէտք է նախապատրաստուիլ և նախապէս ընարէ իրեն պարկեշտութիւն և արդարութիւն։

Լ. ԱՐՄԱՂԱՆ

Պ-ՀՈ-Դ-Դ

ԽԱՐԻՃԻՑԼ

ՖՐԱՆՍԱ ՄԱՆՕՎՐԱԼԱՐԸ

Կէչէ-Ճիւմա կիսնիբարիս պէլէտիւէ բէիսի Գոմբիէնէ կիսէրբ, Բուսիա Զարը հազրէթլէրինէ Բարիսի զիւարէթ էլէմէսի ըրճաբշա պիր տավէթնամէ թագտիմ էյլէմիշ իսէտ, Զար հազրէթլէրի՝ պու տավէթէ իճապէթ իտէմէէճինին նաչի պէտնը թէէսիգ իլէ պէրպէր, Ֆրանսաեա տիկէր պիր տէփա տահա կէլտիքլէրինէ Բարիսիպէ զիւարէթ իտէճէքլէրինի վատ էյլէմիշլէր ուր։ Եէվմը մէգիբտէ, Բարիս էհալիսինին պէօհեւք գբամը՝ Զար հազրէթլէրինին զիւարէթիին պէքլէտիշլէր վէ էքսէրիսի՝ սապահան ագշամա գատար չբմէնտրիէր սթասիօնատա գալմըշլար ուր։

Բուսիա իմբէրաթօր հազրէթլէրի՝ Բէյմսէքի ասքէրի մանօվրալարընտա իճրա օլունան հարէքէթը ասքէրիէէ իլէ, Լէքրոն Լէքիօնա Վիթրի Պէրի Բօղան վէ Բօղան Լաֆիրէսէ իճրա օլունան հիւճում հարէքէթլէրինի քէմալը ԻԲՇՆ իլէ կէօղտէն կէէրտիր ուր, պիւթիւն հարաքէթլէրի սոն տէրէճէ պիր իհթիմամ իլէ թէագրգ էյլէմիշ ուր։ Զար հազրէթլէրի ատ իւզէրինէ օլառզու հալտէ, Ֆրանսէզ թապուրլարը արաբնա կիրմիշ վէ նազարը արգգաթա չարքան հէր նօգթանա կիթմիշ ուր։ հէր պիր ալանը կէօզտէն կէէրմիշ ուր, թասվիր իտիլէն մուհարէպէ չու եօլտա իտի։ Ֆարզ օլունան տիւմէնին գուվատի ասքէրիյէսի՝ նէէր իւզէրինտէքի խաթթը ըիճաթը թէրք իթմէէ մէճպուր իտիմիշ։ Բէյմս թարիգբյլա Բարիսէ սօզրու եիւրիւմէքեէ գարար վէրմիշ, պու հարաքէթինի սէզտիրմէմէք իչուն, պիր օրտու պրագմբշ պու օրտուեի Վէմօն Լէֆրէնօա Վիթրի, Պէրի վէ Բօղան Լաֆիրէս մէվգբլարընա տաղբիմբշ ուր։ Վաղյէեթինի պէօյլէէ գուվվէթէյնարէն պու տիւշմէնի՝ իչղալ իթտիհ եէրլերտէն չբգարմագ լազբմ իտի. պու խրատէթ իչուն պէրինճի, իքինճի վէ ալթընճը վէ ելրմինճի օրտուբրլա իչ սիւվարի լիվասը թախսիս իտիմիշ իտի։ հիւճիւմ կէչէն քէնչէնպէ կինի կիւտիւզ սատթ օնտա պաչամբշ տիւշմէն ասքէրի՝ բէք ազ զէմանտա Վիրմոն վէ Ֆրէնօա մէվգբլարընտան չբգմադա մէճպուր իտիմիշ ուր։ Պու տուրէթէլ, պիւթիւն գուվի ասքէրիյենին հիւճում վէ հէաէֆ նօգթասը օլան Վիթրի վէ Պէրի տէ թօբլանմասը իգթիրա թիմիշ ուր։ Զար հազրէթլէրի՝ սու իչի եէրատ իճրա օլունճագ գաթիլ մուհարէպէ հարէքէթլէրինի տիւշմի թարաքինտա պուլունան եիւքսէ, պիր նօգթաստա սէյր իթմիշ ուր։ Ասքէր օլան պիր զաթ իչուն, 100,000 քիշիլիք պիր օրտու վէ 120 գբթա թոբ իլէ վուգու պուլան պու մուհարէպէ՝ էլպէթ ճալիքը տրգգաթ պիր մազարա տրը. վուգու պուլան մուհարէպէ հարաքեաթը՝ սատթ պիր պուչուգտա Վիթրի իտիհքեամընին զապթ իլէ նիհայէթ պուլմուշ տրը։ Հէյ քէս Վիթրի իտիհքեամընտա զբեիքէթէ հազրրլանուզ տուրտուղը տրատա, Զար հազրէթլէրի՝ 75 չաբընտա թօբլարան պիրինի եագընտան տահա զիւեատ տրգգաթլա մուահէնիքիմէք իտիմիշ ուր։ 75 չաբընտա թէ պաթարիասընա գօմանտա իտէն սէլաղիմ Շաեուէէ թօբը եագլաշարբիսը էմր իտիմիշ, Զար հազրէթլէրի՝ նամարէյէ միւլազիմ Շաեուէէ պութօբուն սթբլմասը էլ հարաքէթլէրի է սարիֆէնինի նօգթալարը հագգընա բէք չօգ չէյլէր սօրմուշ վէ միւլազիմ թարաքինտան թաֆսիլէն ճէվապ վէրիլմիշ վէ Զար հազրէթլէրի՝ մանդուզիյէթինի պէէան իթմիշ տիր։ Բուսիա սիլէի իմբէրաթօրլարին գալտրգլարը իչ կիւն զարֆընտա, իչ սէֆա միւհիմ նութգլար իրատ օլունմուշ տրը, պունլարը միւնտէրիճաթընա պագբլար իսէ, Տիւնքէրքտէ իրատ օլունան նութգլար՝ Ֆրանսէզ վէ Բուս տօնանմասը իչուն իտի, ասքէրի մանօվրալարընտան սօնրա, Վիթրի իսթիհքեամընտա իրատ օլունան նութգլար Ֆրանսէզ վէ Բուս գուվվէի պէրբիյեսի իչուն իտի, Բէյմսէք ճճրա օլունան բէսմը կէչիտէն սօնրա իրատ խալէն նութգ իսէ, տահա պէօհեւք պիր էհթիմիյեթի հաիզ տիր։ Չէնքի պուրատա Ֆրանսա բէնը հիւքիմէթ հազրէթլէրի վարիտի՝ պաշ վէքիլ Մ. Վալտէք Բուսօ տահի գարչը թարաֆտա օրԹուրմուշ տրը։ Հաչբրտան մէհանընտա գօնթ Ուրուսօֆ, Մարքի ար Մոնթէպէլլօ, Պառոն Ֆրիտրիխ, Մ. Ատամ Նարիբէքին, Բրէնս Օրտէլեանի, Մատ. Օլէնին, ժէնէրալ Հէսս, Հիրշ, Սախարով, Անտրէ, Պրիհէր, Նէկրիհ, Լիւգաս, Բանտէէք, Բրէնս Օրլօֆ, Վիս ամրալ Բուսթա վէ զայրիհմ մէվճուտ իտի։

Թատմ իսթամբնտա թաթլբլար էբլ օլընտրդը զէման, Մ. Լուպէ՝ իմբէրաթօր հազրէթլէրինին չէրէֆինէ իտարէի ագտանէլ տէմիշ տիր քի։

«Զաթը հաչմէթբէնանիմիզ, հագլարընտա իսրազ պուլեու բտուղունուզ լութֆտան տօլաեը, մինինէթտար վէ մաղբուր օլան Ֆրանսզը օրտուսուսնուն իհթիրամաթընը թագտիրէ քէն տիմի պանթիհար ատտ իտէրիմ։

«Ֆրանսանընը վէ մէէմուրինը հիւքիմէթին՝ օրտուսունն պէօհեւք պիր էմնամէ նէէր էտերէք, հիվիյէթլէրինի հիւքիմէթէ բէսմէն պիլտիրմէմիշ օլան հէյաթը բէհանլինին պիր այ զարֆընտա միւրաճաթլա գայտլարընը իսթիքմալ էթմէէրինի, վէ էճնէպի բահիպլէրին տախի էվվէլ պէ էվվէլ մէնսուպ օլուզգլարը գօնսոլաթօլարտա գայտ օլունուզգտան սօնրա, Սբանիա սիճիլ տէֆթէրլէրինէ տախի գայտ օլունմալարընը էմր էթմիշ տիր։ Սբանիա հիւքիմէթի՝ պու վէսիլէ իլէ բուհպանլարը գօնթրօլ ալթընա ալարագ, գանունա թապի թուրմաղա գարար վէրմիշ տիր։

ՏՐԷՋՏՍՏ. նէէր օլունան իւլ միւհիմ կազէթա իտարէսի՝ Ալման պուհրանը մալիսնէ մէյտան վէրէճէք եօլս նէէրլեանտա պուլունմամագ իչուն, միւֆիկա պանդալարտան հագգը սիւբիւթ մագամընտա բիշվէթ ալմըշ օլտուգլարընտան, ումմարը մալիսնէէն պահս իթմէմէէ մահֆիմ օրմուշլար տրը։

ԼԷՄՊԵՐԿ օրտուսը գօմանտանը Կօլկոցցի իւլ Կալիցիա վալիսի Բիհնինաքի արաբնտա վագը պիր պիրուտէթ նէթիճէսի օլարագ, պու իքի զաթըն տավէթլի օլտուղու պիր ղիհաֆէթտէ ժէնէրալ՝ վալիսէ գարշը հիւքմէթսիզլիք կէսմէէրտիսէէն, Մ. Բինինաքի ժէնէրալը տիւէլօսէ տավէթ էթմիշ տիր։

ԻՒՍԿԻԻՏԱՐՑԻՆԵՐՈՒՆ

«Մանզումէ» ամէն առաւօտ կանուխ կը ծախուի Իսկիւտար, Սէլամսըզ, Պապաճան փողոց կօշկակարվանան էֆ. Սարգսեանի խանութը։ Բաժանորդագրուիլ փափաքողքեւս կրնան միեւնոյն տեղէն բաժանորդագրուիլ։

ՄԻԻԹԷՆԻԼԱՎԻԱ

ՏԻՒՆԵԱՆԸՆ ԷՆ ԷՍԿԻ ԿԱԶԷԹԱՍԸ.—Տիւնեանընէն էն էսկի կազէթասը՝ Բէքինաէ նէէր օլունան Բիքին Բան նամնտա պիր կազէթա իմիշ։ Պու կազէթա՝ օտգուզունճու տարրատա թէէսիսս իմիշ, օ վազբէ այտա պիր քէրրէ նէէր օլունուսիօր իմիշ։ 1361ատ հաֆթալրգ օրմուշ 1800 սէնէսինատ հանի 101 սէնէ էվվէլ եէվմի օլարագ նէէր օլունմաղա պաշլամըշ, վէ օ թարիխսէն պէրի կիսնատ իւլ քէրրէ սպասան տարը քեաղրտ, էօյլէ վագթէ պօշ ըէնկլի քեաղրտ վէ ագշամ իւզէրի տամի քեաղրտ իւզէրինէ նէէր օլունմագտա իմիշ։

ԹԷԼՍԻԶ ԹԷԼԷԿՐԱՖ.—«Եէնէգթիրսէէն կազէթասընէն պէհանընա կէօրէ Մարգոնի չիրքէթի Ինկիլիզերա իլէ Ավստրալիա արաբնտա Թէլսիզ Թէլէգրաֆ Թէատիսի իչուն, լաղըմ կէլէն Թէատսրիէ Թէշէպպիւս էյլէմէգ ֆիքրինտէ տիր։ Մ. Մարգօնի՝ ալէթլերինի օ տէրէճէ ըսլան էյլէմիշ տիր քի, աֆիտէ պէհան օլունան նօզթալարտա ոթասիօնալ թէշէքիլ իսիլէճէգ օլուր իսէ, պիր սատբրը պիրտէն նազլ իսէճէգ տիր։ Ինկիլիզերա սահիպի, Վինսթէր պուրնու, Ճիպրալթար, Մալթա, Ճէզաիր, Սարաէնիա, Սիցիլիա, Մալէա պուրնու (Եունանիսթանտա), Իսքենտերիյէ, Աստէն, Սագօթրա, Գօլոմպո, Սուէմթրա, Բօն, Ալպանի, Սակլանա վէ Մէնիթօրն։ Մէգիբը միւհասէսէ՝ Ամերիգա իլէ Եվրօպա արասընտա տախի պիր վասթաի մանասպէրէ թէէսիս էյլէնէէնի զանընտա տրը։

ՀԱՐՊ ԿԷՄԻՍԻ ՍԹԱԹԻՍԹԻՔ.—Տիւնեանա մէվճուտ հիւքիմէթէրին եաբընը 34ինէն մալիք օլտուղտարը հարպ կէմիկէրինին մէճմուա՝ 387 գբթատան իպարէթ տիր։

ՄԱՏԷՆ ՔԷՕՄԻՐԻՒ ԻՍԻՐԱՃԱԹ.—Այնիրէն Ինկիլիզերատա քէօմիբ մէսէլէսինէն պահիա օլարագ օգուտան պիր լանիհատա ուտում մէմալիքատ վուգուտա կէլէն քէօմիբ իսիրաճաթը հագգընտա մալիսմանը միգիտատ մէվճուտ տրը։ 1900 սէնէսինատ Ինկիլիզերա 121 միլեան 653 պին ինկիլիզ լիրասը գբյմէթինատ 225 քիսսուր միլեան թօնս, վէ Ամերիկատա 48 միլեան լիրա գբյմէթինատ 109 միլիոն թօնս վէ Ֆրանսատա 32 պուչուգ, Պելճիգատա 23 վէ Մուսթրալիի Աւիրիգատա 66 միլիոն լիրա գբյմէթինատ 254 միլիոն թօնս քէօմիբ չբգարբրմբշ տրը։

ԵԷՆԻ ՍԷՅԵԱՐԼԷՐ.—Էֆբէյնճի օղոսատուն 17ինճի կիսնիբ Հայաէլպէրի տաիսիլինատ (Գոնիկալ) տա քեաին բրօֆէսօրէ (Մարքս Վոլֆ) բասատխանէի մէէմուրբրնտան տօքթոր Գարտէրտ՝ եէնի պիր սէյնարէ (Կինէչին էթրաֆընտա տէվբ իսէն եբլաբզ) քէշֆ էյլէմիշ տիր։ Տօքթոր Շբվասանի իւլ բրէօֆէսօրէ Վոլֆ թարաֆընտան մուգատասմա քէշֆ խիլմիշ օլան 435-436-443-446-449 նիւմէրլու քիւշիւք սէհարէլէրէ սբրասբյա էլպա, Բարիսի Ֆօթօկրաֆիա, էթէրնիթա, վէ Համպուրկ նամբարը վէրիլմիշ վէ 454 նիւմէրօլու սէյնարէ տախի. Համպուրկատաքի ճէմիյէթը ըրնագիյէ չէրէֆինէ օլարագ Մատսիա թէմամիէ օլունմուշ տրը։

ՍԷՆԵՀԱԹ.—Տօքթոր Դարլ Բէթրիս նամ զաթ կէչէնէրտէ Զանսպէրատէն Սապի տէրէճէրինէ գատար իճրա իթտիհի սէհատթատան ավտէթ իսիրէք Լօնտրատա կէլմիշ տիր. ֆէնինի կազէթալարընն պէհանընա նազարէն, մամանիէէ՝ Մաշօնալէնա հատատը իւզէրինտէ զանէթ միհիմմ ատրը ատիգա պուլունատուզընը խապէր վերմիշ տիր։ Պուրատա տօքթոր Դարլ թարաֆընտան քէշֆ խիլուպ, Եվրոպատա կէմիրիլմիշ օլան քիւշիւք պիր հէյքէլ միլատատան 2500 սէնէ էվվէլ Մուսրրատ սանատթա վուգուտա կէլմիշ օլան թէրագգընն նիհմինէսինի թէշքիլ էյլէմիշ տիր. պունատան պաշգա, օթուզը միթէճավիզ կիսմիշ իլէ իւզէրինտէ եազըլար գազըմբշ օլան իքի թաղատա վար տրը. պու քէշֆիեաթընի իմը ատրը ատիրգատա շիւպհէսիզ օլան էէմմիյէթը ապիմէսինէ մէպնի, Մաշօնալէնա հատատընտան իճրան թէէորիյատաթ վէ թէտգիգատ էյլէմէք իւզրէ, պիր հեյէթը իլմիյէէնին կէստերիլէճէի իմիլա օլունմագտա տրը։

ԲԱՐԻՁ ՊՕՐՍԱԱԸ

ՊՈՒ ԿԻՃԷՐԻ

Սեպտեմբեր 24, 1901

Ֆրանսզ էհամը	101.77
Բէժի	301
Գօնսոլիտ.	24.20
Շբմէնտֆէր	101.50
Պանգ. Օթօման	522
Թրանսվալ	80.75

ԹԻՎՃԻՀԱՏ

Մուհասէպէի ուսումիյէի մալիյէ Մուհասէպէճի մուավինէ սանիլեկի՝ քիֆեէթ վէ էյլիեէթի ճիհէթիյլէ մուհասէպէի մէզքիւրէ տէֆթէրի քէպիր չիպէսի միւտիրի սէտտ. Մուզաֆֆէր պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ թէվտիհ պույրուլմուշ տիր։

— Թարապլուսը զարպ վիլայէթի տէֆթէրտարլըզընա Մանասթիր տէֆթէրտարը սապզը սէտտ. Իսէէմ էֆ.

Սիվաս վիլայէթի մալիյէ միւֆէթթիշլիկինէ Գասթէլոնի վիլայէթի մալիյէ միւֆէթթիշի իզզէթլու Իսմայիլ Բահի էֆէնտի թահսին պույրուլմուշ վէ մուամիլիյէիւմա զաթէն մուհալլէֆ պուլունմուշ տիր։

Մուշ նիհայէթի 10 ճէմազիւլ էվվէլ սէնէ 1319 թարիխինտէ Թիվէշ նահիյի սապզը Մէհմէտ Էմին էֆէնտիյէ թէվֆիզ օլունմուշ տիր։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՅԷ

Միւզէի Հիւմայունա պիր խրամթի միւֆիթէխէրէ օյմագ վէ տէր տէսթը ինչա պուլունան տարիէի ճէտիտէնին ինչաաթընա սարֆ օլունմագ իւզրէ, միւտիր աթուֆէթլու Համտի պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի՝ պիր սէնէլիք մաշալարը օյան 97,200 ղրուշը թէմամիյա թէրք վէ թէպէրրիւ էթմիշ վէ միւշարիէյէ հազրէթլէրինէ ինչպու հիմմէթի չանէսթէի թագտիր վէ թէչէքքիր պիր կէսէր միւրիւվվէթ օլտուղու Մէարիֆը ումումիյէ նէզարէթը ճէլիլէսինտէն պիտիրիլմիշ տիր։

ՏԱԼԻՍԻԼԻՅԷ

ԼԻՄԱՆԼԱՐՏԱ պուլունան մէրքէզի էճնէպիյէ հուտուզընա տախիլ օլտուղուրը տէվլէթէ մուայէն պիր բէտ վէրմէքլէ միւքէլլէֆ օլտուղուրը հալտէ, պազըլարը՝ պու գահտէէ մուխալիֆ հարքէթէ ճիրէթ իթիբէրի, վէ պու իսէ տօզրուտան տօզրուեա վարիտաթը տէվլէթէ սէքթէ կէթիրէճէկի ճիհէթլէ, պունտան սօնրա պու կիպի եօլտուզլուգլարա մէյտան վէրիլմէսի՝ մէրճիի ախտնտէն լազըմ կէլէնլէրէ չէտտէն պիտիրիլմիշ տիր։

ԷՐԷԲԵՆԸ հարպիյէ միրիլիվալարընտան ալտա. Անմէտ Մուխթար բա՝ տիւն ոսպան բէֆագաթընտա 36 գատար էրքէանը հարպ զապիթի էֆէնտիյէր պուլունտուղու հալտէ, Զէյթուն պուրնու ֆապրիգալ Հիւսամեուէնընա ազիմէթլէ, պազը ամէլիյանթը ֆէհնիյէ իճրա վէ ագշամ իւզրէր ալտէթ էյլէմիշլէր տիր։

ՄԱՀՐՈՒԹԱՆ.— Գրչ եագլաշմըշ օլտուղունտան, թաշրատան Սթանպուլ կէթիրիլճէկ օսուն վէ քէօմիւրլէրին պիր թագմ միւթէքիրլէր էվինտէ գալմասը իլէ էհալիսին ըզրարընա մէյտան վէրիլմէսի ինչու, չիմտիտէն թէտտպիրը լազըմէ իթթիխաղ՝ մէրճիի ալիսինէ նազարը տրգգաթ վէ իթթիհաա ալընարագ, մահրու գաթը՝ թագտիր օլունճագ գրմէթլէրտէն զիհետ ֆիհամլա սահմանլըզտն տիւսրը միճագտի խիրէսի՝ ուսուլ իթթիխաղ օլունմուշ վէ քէյֆիյէթ իճապ խէնլէրէ պիլտիրիլմիշ տիր։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՇԷՄԷՆՏԷՖԷՐԻՆՏԷ ԵԷՆԻ ԹԱԼԻՄԱԹ.— Անատոլու Օսմանը չըմէնտէֆէրի խտարէտինէ մուամիլաթընա պիր գաթ տահա էկի ճէրէեան իթմէսի իլտուն, իտարէի մէզպուրէտէ միւսթախտէմ պիլ ուսմամ մաքինիթլէր իլէ աթէչէիլէրէ մանսուս զանէէթ միւքէմմէլ պիր թալիմատնամէ գալէմէ ալընարագ, շիրքէթ ճանիպինէն ալէյուսուլ Թիճարէթ վէ Նաֆիա տաիրէսինէ իրսալ խիրսիսի, վէ օյաճա թէտգրաֆը միւգթալիյէսի իճրա գէլընմագտա իտուէկի, վէ տաիրէի մէպոհուսէճէ թաստիգընի միւթէգրդ մէվգէի ֆիիլ վէ թաթալիէ զոնուլաճաղը էյիտիլմիշ տիր։

ԱԼՄԱՆԻԱՆԸՆ ԵԷՆԻ ԱԹԱՇԷ ՄԻԼԻԹԷՐԻ.— Միւտաւթը մէմուրիյէթի խիթամ պուլմուշ օյան պինպաշը Մ. Մօրկէնին եէրինէ Ալմանիանին Տէրսաատէթ սէֆարէթի աթաշէ միլիթերիեէնէ տէվլէթը միւշարիլէյհանը Պրիւքսէլ սէֆարէթի աթաշէ միլիթերի պին պաշը Էէլբսիկին թահին գէլընմը օլտուղու՝ ալընան պիր թէլէգրաֆնամէ մէալինտէն միւսթէպան օլմուշ տրը։

ՔԵԱՂԸՏԻԱՆԷ սուլրը եօլարընին ինչաաթընտա ֆէհնի խուսուսլարին թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթի սահնաի միւտիրի իլզ. Խուլուսի պէյէ իհալէսի՝ մագրուրը միւսաատէի Միւլուքքանէ պույրուլմուշ տրը։

Ռէֆի իտարէսի թարաֆընտան թիւթիւն պահիլէրինէ վէրիլէն հիւզուտ 8 պէյիյէէնին եէտիեէ թէնզիլի իլէ, հասրլ օլաճագ եիւզատ պիրին Հիճազ տէմիր հօյու իանէսինէ թէրքի հազընտա իտարէի մէզքիւրէ մէէմուրլարընտան պիրի թարաֆընտան պիր լաեիհա վէրիլտիեի վէ մէրճիինտէն իսթիֆասը միւթալէա պույրուլտուղու իշխիրմիշ տիր։

ՏԻՒՆ սահթ 3 բատէլէրինտէ Խրտիվը Մրսրը ֆէխամ. տէվլ. Ապպաս Հիլմի բաշա հազրէթլէրի՝ բէֆգաթլարընտա միհմանտարլարը միրիվա Հիւսնի բաշա պուլունտուղու հալտէ, էյնուալը զիեարէթ իտէրէք եէնէ Իսթանպօլա ավտէթ էյլէմիշ տիր։

ՄԷՅՐԻ գազասը ճիվարընտա միավէքքիլի թարաֆընտան իտարէ օլունմագտա պուլունան Մանկանէզ մատէնինին նրսի հիսէսինի Լօնտրատա պիր գումանիսեա ֆէբազ իսէճէեինտէն պանս իլէ, միւսատաէ իթթասը հագգընտա, Խրրիսթիսի իմզասը իլէ մագամը ալիսինէ վէրիլէն արզընալ՝ թահթը թէզէքքիրէ զոնուլմուշ տրը։

ԹԱՐԻՍԸ վիրուսինտէն իթիպարէն միւտաէթը մուայէնի նիզամիսի օյան պիր սէնէ պիր կիւն զարֆընտա ախզ վէ իմրարը իչուն ասանպընը միւրաճաաթ իթմէմէսինտէն տօյանը, կիւմրիւք անպարընտա գալան էշեա՝ տարէի էմանէթաէ ուսուլ վէ նիզամը վէճէնէ թէշքիլ օլունճագ զօմիսիօն հուզուրունտա պիլմիւզաեէէթ սաֆտարընճաղընտան, պունլարըն էմսալի վէճն իլէ թանզիմ զընճագ տէֆթէրի իլէ պէրապէր, Սթանպօլ էմթաաի տախիլիյէ կէօմրիւկի անպարընա իրսալ վէ թէսլիմ իթտիրիմէսի Ռիւսումաթ էմանէթինտէն Սթանպօլ կէօմրիւքլէրի նէզարէթլէրինէ էմր օլունմուշ տրը։

ԷՆԴԱՐԷ նիմանէ չիթթիլեի իչուն ալէաթ ու էտէվաթը զըրաիեէ ճէլպ իլէ ամէլիյաթը զըրաիյէ իճրասը՝ մահուլաթընն թէքէսիրլինի վէ էհալիյէ նիմանէի մուճիպ օլաճաղընտան, պու պապտէ սարթը լազըմ կէլէն բարանընն զըրաաթ պանգասընտան թէսվիյէսի լիւզումը՝ Օրման, Մէատին վէ Զրաաթ նէզարէթինտէն մէրճիի ասլսինէ եազըլմը տրը։

ՄՈՒՍԱՆԻԱ ՄԻՐԻ ԶԷՅԹՈՒՆԼՂԱԼԱՐԸ.— Մուսանիատա չըմէնտրֆէր սթասիօնը ճիվարընտա վագը օլուպ, միրիեէ սիտ օյան զէյթունլըգլարընն ֆիրուսթը իլէ էսմանընընը՝ մուգատտա եէրլէրի մէզքիւր չըմէնտրֆէր խաթթընա գալպ իսիլմիշ վէ հէնուզ մաթրուպլարը թէսվիյէ զըլընմամըշ օլանլարա իթթաը՝ տարէի սիսէսինէ դարարիրը օլարագ, իճապը տէբէսթը իճրա պուլունտուղու խթիխարար զըլընմըշ տրը։

ԻԶՆԻՔ ՀԱՎԱՏԻՍԻ.— Իզնիքտէն եաղլաղընընա կէօրէ, պէրաի սէհահէթ զէվճէսի իլէ պէրապէր գարիէի մէզքիւրէեէ կէլմիշ օյան Պէրլին միւզէսի միւտիրի Մ. Վիլիանտ՝ գասապտընն չաճանը թէմամա մէվգրընի կէտիքատէն օսնրա, Իզնիք կէօլիսինին էթրաֆընը թալամագ իւզրէ ազիմէթ իթմիշէր վէ օ ագշամ թէքքրար գասապահա ավտէթլէ էրթէսի կիւնիւ շէհրիմիզ կէլմէք իւզրէ հարքէթէ իթմիշէր տիր։

ՇԱԳԸ ՏԷՐՏԻՍԹԻ.— Միւթէատիտ ճէրամմ միւթէքիպկի օլուպ, ֆիրատա պուլունան Կիւլէսօրլու մէշհուր չագը Ապպասընն Դարա Բիլիանընն Միրզէ խան գարիեէսի էօսիւնտէ սթըլա պէրապէր գաթլ իսիրմիշ օլտուղը անլաշըմըշ տրը։

ԷՄՎԱԼԸ ումումիյէէ սէվլէթին թահսիլ վէ ճիպաեէթի խուսուսունա իթթիսա օլունմասը՝ վիլայէթլէրէ էմր օլունմուշ տրը։

ՐՈՒՄ ԲԱԹՐԻԱՐԽԱՆԷՍԻ.— Բուհանի վէ ճիմանի մէճիլլէրի՝ էվվէլքի կիւնքի իճթիհատընտա, թաշրա մէթրօրոլիտանէլէրինէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ, պիր վասիյէթնամէ սուրէթի գալէմէ ալընմասը, վէ քիլիսալարա ախտ տտորը տթիգա թօրլանարագ, Բաթրիգխանէտ պիր միւղ թէէսիս իսիրմէսի իչուն, էրզալը վուգուֆատան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն թէշքիլինէ դարար էէրմիշ տիր։

ԷՎՎԷԼՔԻ կիւն Բում բաթրիգ բիւթպէթլու Եօվանիմ էֆէնտի հազրէթլէրինին իսմի կիւնի օլտուղընտան, էճնէպի սէֆարէթլէրի իլէ սաիր բաթրիգխանէլէր միւշարիլէյհ հազրէթլէրինէ պէեանը թէպրիքքաթ իթմիշլէր տիր։

ՄՍԷՐՊԻՍԹԱՆԸՆ ԱԹԱՆ սէֆիրի օլուպ, Սէլանիկ կիթմիշ օյան Մ. Սթօեան Պօշգովիչ՝ չէհրը մէդքիւրտէն Մանասթիրա ազիմէթ իթմիշ տիր։ Իքի կիւն սօնրա Սէլանիկ ավտէթլէ մահէլլը մէէմուրիյէթինէ կիտէէք տիր։

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱՏԱՏ. խանէ իւհիւրթը արթմագտա պուլունտուղընտան, Անատօլու չըմէնտրֆէր գումանեաը, մէէմուրինի վէ խատէմէսինին՝ Հայտար Բաշատան Բէնտիքէ գատար օյան մէսաթէ տախիլինտէ իգամէթլէրինի թէսհիլ իչուն, մէճճանէն գաթարլարա պինմէսինէ գարար վէրմիշ տիր։

ՏԻՒԵՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷԻ Օսմանիյէ իտարէսինին օգուստոս զարֆընտաքի հասըլաթը 108,900 լիրաէ պալիզ օլմուշ տրը։

ԱՎՍԹՐԻԱՆԸՆ Տէրսաատէթ սէֆարէթի մախյէթինէ մէէմուր «Բլանէթ» նամ վաքտ Պէյրութան Դըպրըսա կէթմիշ տիր։

ՏԻՒՆԻՒ կիւն տախ ֆամիլէ իճազէթնամէ վէրէն տիկէր Միւսերրիս էֆէնտիյէրէ թալէպէէ ալմուն վէ կիւմիւշ լիեագաթ միտալիալարը վէ աթրյտէի Սէնթիյէ իթա վէ իհսան պույրուլմուշ տրը։

ԻՆԿԻԼԹԻՐԱ ասքէրի միրալայլարընտան Մ. Հանրի՝ Լօնտրատան կէլմիշ տիր։

ՏԻԱՐՊԷԿԻՐ վալիսի աթուֆէթլու պէյ էֆ. հազրէթլէրի՝ տէվր ու թէֆթիշ իչուն, Մատէն սանճաղընա ազիմէթ իթմիշ տիր։

ԼՈՑՏ գումանիսարընն Տէրսաատէթ ճէէնթէսի Մ. Բօլ Պասիլովիչ՝ տիւն Այսթէֆանսոտա քէնտի խանէսինտէ ֆիւէթէն վէֆաթ էթմիշ տիր։

ԱՏԼԻՑԵԷ նազըրը ալիսի իսպէթլու տէվլէթլու Ապպ իբ Բահման բաշա հազրէթլէրինին թահթը ըրեատէթը ասաֆանէլէրինտէ միւթէչէքքիլ ինթիխապ գօմիսիօնը՝ տիւն իհթիմամ իտէրէք, պազը մէմուրինը ատլիյէեի ինթիխապ էյլէմիշ տիր։

ՇԵՀՐ էմանէթինտէ միւթէչէքքիլ արհիյէ գօմիսիօնը Տր. Պէյզ տախի հազրը պուլունտուղու հալտէ, թէքրար իհթիմամ էյլէմիշ տիր։

ՊԱՀՐԻՑԵԷ նազըրը բաշա հազրէթլէրի՝ ֆապրիգալ Հիւսամեուէնլարը թէֆթիշ վէ լազըմ կէլէնլէրէ եվամիր իհթիմիշլէր տիր։

ԻՆԿԻԼԹԵՐՐԱ վէ Իթալիա սէֆիրլէրի հազարաթը՝ Պապը Ալիեէ կէլէրէք, խարիճիյէ նազըրը բաշա հազրէթլէրիյէ միւլազաթ իթմիշլէր տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Տօքթ. Խորասանճեան էֆէնտի զրկել Տատեան Յարութիւն Փաշայի բնակարանը, Ն. Բարձրութեան հիւանդութեան վրայ տեղեկութիւն առնելու համար։

—Ինչպէս ակից առաջ ծանուցած էինք, Վահ. Պ. Կարապետ Եղեանց մայրաքաղաքս հասաւ առջի օր և իրիկուան հիւրասիրուեցաւ Ս. Պարիարքին բնակարանը։ Վահ. Պ. Կ. Եղեանց իբր պետական անձնաւորութիւն մը մեծ համարումը կը վայլէ իր պատկանած կառավարութեան, և իբրև կոակակատար և հոգաբարձու Սանասարեան վարժարանին՝ ազգին յարգանքը։

Վահ. հիւրը ունի նաև բանասիրական աշխատասիրութիւններ։

—Ազգ. Պարիարքարանէն նպաստի բաւական գումարներ ղրկուեցան նորէն գաւառային զանազան ազգերը՝ կարօտեալներու բաշխուելու համար։

—Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է արտօնութիւն շնորհել Դարակէօղեան Որբանոցին Սկիւտար՝ Պաղլար պաչի հաստատման։

— Տ. Սահակ եպիսկ. Խապաեան Աստանա հասեր է, ուր դիմաւորուեր է մեծ հանդիսաւորութեամբ։ Սեպտ. 5ին երրկուան ժամը 10ին եկեղեցիներու զանգակները սկսեր են հնչել, և տեղւոյն Գաւ. ժողովներու անդամները ամբողջութեամբ փութացեր են չոգեկառքի կայարանը դիմել՝ ընդունելու համար Սրբազան Պատուիրակը։

Եւ կառքերէ, ձիերէ և քաղաքիս հեռուներէն բաղկացած թափորը որուն առջևէն կերթան եղեր երկու հեծեալ զինուորներ՝ ի պատիւ Սրբազանին, դիմեր է Եկեղեցի ուր դպիրները՝ «Հաղարտիւն» և «Ուրախ լեր» շարականներով Ն. Գերապատուութիւնը առաջնորդեր են խորանին առջև։ Հոն, Սրբազանը աղօթելէ ետքը ժողովրդեան դարձեր ու Ս. Տեղեաց ողջոյնը տալով, յորդորեր է որ միշտ աղօթեն իրեն համար՝ որ իրեն յանձնուած գործը յաջողութեամբ առաջ տանի և բարեմաղթութիւններ ըրեր է Ն. Կայսերական Վեհափառութեան թանկագին կենաց համար։ Ցետոյ Առաջնորդարան անցեր են՝ ուր պատասխաններ է իրեն ուղղուած ճառերու։ Օշարակներով պատուասիրութիւններ եղեր են, որմէ ետքը ներկաները ցրուեր են։

Արդէն Ն. Սրբազնութիւնը սկսած է նախնական գործողութիւններուն։ Ժամանումին հետեւեալ օրը կուսակալ Վահմ. Փոխանորդին այցելութիւն տուեր է, Կուսակալ Վահմ. Պարի փաշա Գոզան պատոյտի ելած ըլլալուն։

—Հ. Հ. Գրիգորիս Գալէմքեարեան և Գաբրիել Մէնէվիշեան երկարաբամեակի հանդէսին հետեւեալ օրը Մ. Պարիարք Հոր ներկայանալով թէ չնորհակալութիւն յայտներ են՝ Ն. Սրբազնութեան կողմէ իրենց հրաւէրին պատասխանուած ըլլալուն համար, և թէ ներողութիւն խնդրեր են այն անհարկի և անխորհուրդ լեզուանութիւններուն համար, որոնք քարոզի ձեւին տակ դուրս թափեցան վարդապետի մը բերանէն, և որոնք, խստասիրտներ են վերոյիշեալ վերապատուելի հայրերը, ո՛չ միայն Ազգ. Պատրիարքարանի ներկայացուցիչներուն, այլ և իրենց վրայ վերջին ծայր պաղ զաւակ տպաւորութիւն մը թողած են, հակառակ այն կրկնակի պատուէրներուն վրայ՝ որոնցմով վերպ. հայրերը զգուշացուցած են Ներսէս Վ.ը՝ որ և է անտեղի ակնարկութիւն մը չընելու համար։ Ս. Պատրիարքը պատասխանելով, ըսեր է որ ինքն ալ ցաւ զգացած է այսպիսի հանդիսաւոր օրուան մը՝ ոչ հանդիսաւոր պատուասխանութիւններուն դէմ, և մինչդեռ ատեն դեռ մնացած է որ Վիեննայի Մխիթարեանները զգացած են այս թերութիւնը։

— Ծանօթ ակնաբոյժ Տոքթոր Նիկողոս էֆ. Խմէրեան՝ Վեհ. Սուլթանէն բարձր գնահատումով, Սալոնիկի ատիճանին արժանացեր է, ինչպէս տեսնուեցաւ մեր երէկի Պաշտօնականներէն։

—Էրզրումի Գաւառ. Ժողովին մէջ առաջնորդի ընտրութիւն կատարուած ըլլալով, 19 քուէներու բացարձակ առաւելութեամբ առաջնորդ ընտրուեր է վիճակին առաջն. տեղապահ Տ. Զաւէն Ծ. Վ., իսկ Հայոց եպիսկ. Դիմաքեան 10 քուէ շահեր է։ Ընտրութեան տեղեկագիրը ղրկուեր է Պատրիարքարան՝ վաւերացման համար։

—Ուսուցչական Ընտրվեւաց Քննիչ Յանձնաժողովին առջև այս տարի քննութիւն անցընողները՝ իրենց վկայագիրը պատրաստել տալու համար, պարտին Պատրիարքարան դիմել, հետերնին առնելով իրենց ծննդեան վկայագիրը։

—Ժերիգիւղի եկեղեցիին նորոգութեանը համար Ս. Պատրիարքէն յանձնարարուած յանձնաժողովը կազմուեր է և տեղեկագիրը ղրկուեր է Պատրիարքարան։

—Սամսունէն կ'իմացնեն թէ նախորդ առաջն. տեղապահ Տ. Գրիգ վրդ. առաջիկայ ուրբաթ օր ճամբայ կ'ելնէ մայրաքաղաքս գալու համար։

—Իտալիոյ նորընտիր դեսպան Մարքիզ տը Մալասբինա անցեալ երկուշաբթի Հայ Հոգեվանանց Պատրիարքարանը երթալով Պատրիարք Տ. Իսմանուէլեանի հետ տեսակցեր է, կըսէ «Սէրվէթ»։ Փոխանորդ Արիվարեան Արքեպս. ներկայ գտնուած է տեսակցութեան որ շատ բարեկամական եղած է։

ԹԷՍՍԱԼԻԱ

Դայսէրիյէեէտ Կէրմիր գարիեէսի միւթէպէրանընտան Պօղոս էֆէնտի Մանուէլեանը թէքմիլ ասսթարընը քէտէրի ազիմ իշխնէ զարգ իտէրէք, կէյէն ճումատ էրթէսի կիւնիւ թէրքի տազատազի տիւնա իթմիշ օլաուղու թէէսսիֆիլէ իշխիրմիշ տիր։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԻԿ

Խմբագիր Տէր,

Առ Իրազեկ ուղղեալ վերջաբան պատասխանագիրս պատուական թերթերուդ մէջ հրատարակելիդ յանուն անկողմնակալութեան կը խնդրեմ.

ԱՌ Պ, ԻՐԱԶԵԿ

Նախ և առաջ ձեր խեղաթիւրեալ ու «սուտ» բառերը ձեզի վերադարձնելով, կու գամ ձեր կերպարանափոխած խնդրոյն մանրամասնութեան.

Ա. Առաջին անգամ որոշուած 18 տարեկան աղջիկէն աւելի նուազ տարիքով ու դեռատի վարժուհիներ դացած են Հաճըն և այդ աղջկան տարիքը ոչ թէ 18 էր՝ այլ Ուսումն. Խորհրդոյ վկայականին մէջ ալ աւելի, և անոր յանձնուելիք աղջիկները ո՛չ թէ 2—300 են, այլ կէսէն ալ շատ ու շատ պակաս, և իր հմտութիւնն ալ — մանաւանդ ձեռագործի մասին — գոհացուցիչ էր մեզի համար։

Բ. Կարծամ թէ կը բաւէր ընտրութիւնը սոսկ իմ կողմէ ըլլալը, քանի որ իբր Հաճընցի ես կրնամ գիտնալ տեղւոյն հանգամանքները. նա մանաւանդ կրկին ու կրկին ինձ գրուած և իմ կարդացրութեան հաւանելով պայմանագրութիւն ստորագրած ու զրկած էին պէտք եղած դրամով հանդերձ, որն որ եթէ հարկ ըլլայ կրնամ նոյն նամակները մի առ մի հրապարակել։ Զմոռնամ հարցնելու թէ արդեօք առաջինը գործակալութեան մը և երկրորդը իմ կողմէ ընտրուած ըլլալուն համար էր որ այսքան դժուարութեանց բաղնեցաւ։ Եւ մի փոխէք այն կէտը որ ձեզմէ պահանջուածը ոչ թէ իլմուխապերի պահանջման լրացումն էր, այլ «ուսուցչուհւոյն Հաճընի երթալը Պատրիարքարանի գիտակցութեամբ ըլլալը լուսաբանութիւն էր», այսինքն շերմ մը։ Այդ ձեր վկայ ցուցուցած չրջանաւարտ Հաճընցի երիտասարդ էֆէնտին և դեսուցչուհւոյն հայրը, ալ չկրնալով հանդուրժել նոյն պարագային, քանիցս Ս. Պատրիարք Հոր դիմելու եկած են և դուք համոզելով հետ կանչած էք, և ոչ թէ, ըստ ձեր խօսքին, չնորհակալութեամբ մեկնած են. այս բանս յիշեալ երիտասարդը պատրաստ է վկայելու։ Իրաւ է որ այն օրը իլմուխապերի գործողութիւնը լրացած էր. բայց անցագրատուները գոցուելով գործը գործէն ալ անցած էր, որով ուսուցչուհին հետեւեալ օրուան ճամբորդութենէն ետ մնաց։

Գ. Ուսուցչուհւոյն ետ մնալը ոչ թէ մէջերնիս եղած անհամաձայնութեան մը պատճառաւ էր, այլ «ետ մնալը պատճառ եղաւ որ օրիորդը հոս մնացած միջոցին ամսական առնելու խնդիր յարոյց, ինչպէս որ այժմ օրիորդը Պոլիս կը գտնուի, սակայն ամսաթոշակը կը բանի Հաճընցւոյ վրայ. օրիորդը եթէ ճամբայ ելլէր, այնպէս չպիտի ըլլար. պայմանագրութիւնը ստորագրող դասատարակուհին գիտէր թէ իր աղգականները երթալուն կամ չերթալուն հաւանութիւն կու տա՞ն թէ ոչ. ու օրիորդը Պատրիարքարանի մէջ եղէրէն աւելի պաշտօնական ու անպաշտօն անձնաւորութեանց ներկայութեանը յուղուած ըլլալը ի հարկին կը ստուգուի։ Դուք ալ հասկացա՞ք հիմա։ Ես ձեզի գէմ նկատում մը չունիի և ալ ունենալու պատճառ մը չկար։ Զձեզ Պատրիարքարանին մէջ մէկ անգամ տեսայ ու այն ատեն ճանչցայ ու բաժանումիս ալ բարեկամական եղաւ։ Արդ, այդ մէկ անգամուան տեսութիւնով կը վարանիմ ստուգելու թէ հայ մանկուհին կրթութեան համար դրամներ տուած և թէ զոհած էք ժամանակնիդ ու հանգիստնիդ. միայն ես եմ որ բարեխղճութիւնը պիտի ունենամ այսչափով խնդիրը փակելու ի նպաստ ձեզ, խնդրելով որ հեռատեսութիւնը ունենաք ասանկ պարագաներու մէջ ուսումնասէր աղգայնոց առաջնորդելու իրաւունքը չգրգռել դէպ ի ձեզ։

Տ. ՏԱՏՐԵԱՆ

Դատարգիւղ, 11 սեպտ.

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ԻԶՄԻՐ, Ճէմարատասէր. — Կոչում կ'ընէք մեր անկողմնակալութեան և կը թախանձէք որ հրատարակենք ձեր յօդուածը. բայց ինչ որ ամէնէն կարեւորն է, զայն չէք յիշեր։ Այդչափ ամբաստանութիւնները կ'ընէք այդ անձին նկատմամբ, առանց ձեր ստորագրութեամբ իսկ վաւերացնելու ձեր գրածները և կը սպասէք որ կեղծ անունի մը վատահելով հրատարակենք. այս ասոնցմէ միամտութիւն ինչպէս կ'ակնկալէք մեզմէ, երբ կեսարացի ալ ենք։ Հաստատեցէք ձեր և ուրիշ ծանօթ անձանց ստորագրութեամբ, հրատարակութեանը մասին մի՛ կասկածիք։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԳՇԱՄՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԵԱՐ

ԼԱՀԷՑ, 23 Սեպտ.— Թրանսվալէն Էվրոբատա պուլունան մուրախասը Տր. Լէյտա՝ Ավսթրիա խարճիյէ նազիրը զօնի Կոլուսօվաքիէ պիր բրոթէսթօնամէ կէօնտէրէրէք, Ավսթրիա թարաֆընտան Ինկիլթէրա իչուն միւհիմմաթ հարպիյէ թէտարիք օլունմագ սուրէթի իլէ դահէի պի թարաֆիէ թէճավիզ օլունմագտա պուլունտուղունտան տօլաեը, հիւքիւմէթը մէթպուաը նամընա շիքաեէթամ պուլունմուշ տրը։

Բիրէլ.—Զար վէ Զարիճա իլէ էվլալատարը օյան կրան տիւէսլէր՝ պու ագշամ պուբատան հարքէթէ էյլէմիշլէր։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սբանիա դրալընընն Էվրոբանընն պաչըճա մէրքէզը հիւքիւմէթինի գարիպէն զիեարէթ իթմէսի իչուն, Սբանիա հիւքիւմէթինճէ պազը տէվլէթլէր իլէ մուխապէրաթ ճէրէեան իթմէքճէ օլտուղու հագգընտաքի բիվաեէթ թէէեիտ խրիլիօր։

ՀԻԼՍԻՆԿՕԷՐ.— (Տանիմարգա) Ինկիլթէրա Գրալը վէ Գրալիչասը իլէ ատիր ըրէնալէր՝ Ֆրէտէնսպուրկտան պուբատա մուսաֆիրէթ էյլէմիշլէր։ Գրալ վէ Գրալիճա տէրսալ Ֆրէդրիք Միքէվճհինէն հարքէթէ իթտիլէր, մէրասիմի վէտատիեէ ըէք սամիմանէ օլմուշ տրը։

ՐՕՌԻԹԷՆ.—Ալմանիա իմբէրաթօրը՝ պու կիւն Ռուսիա Խասսա ալաեընա մախսուս իւնիֆորմասը լապիս օլտուղու հալտէ, Ռուսիա հուտուտը գուրպինտէ քիսին օլուպ, կէչէն օգոստոսուն 27ինտէ զուհուր իսէն հարիգտէ խարապ օյան Վէխթի Թէն չէհրինէ ազիմէթ էյլէմիշ տիր։ Միւշարիւէյէ էհալիսէ պիր նուֆէթ իրատ իսէրէք, մուհիպպը միհէթէմի օյան Զար հազրէթլէրինին չէհրը մէզքիւրը տիւչար օլտուղու. Ֆէլաքէթճէն տօլաեը, թէէսսիրաթը ամիգասընը պէեան իթմէքլէ պէրապէր, հարիգէճէկանա պէշ պին լուպլի իսէ էյլէտիրինի պէեան էյլէմիշ տիր։ Իմբէրաթօր Վիլհէլմ՝ պաչէհու Զար հազրէթլէրինին եվասֆընը մէհն ու սէնա իսէրէք, մինչարիլէյհ նամընա հուրրա վէ վիվա սանասլարը բէեի իլէ նութգընա խիթամ վէրմիշ տիր։

ԲԱՐԻՍ.—200 գատար բահիպ վէ բահիպէ ճէմիյէթի Ֆրանսասա գալմագ իւզրէ միւսաատէ խթէմիշլէր տիր։ Ճէմիյէթը բուհանիյէ իչուն վէրիլէն մէօհլէթ՝ հոկանմբեր իպիսասընտա խիթամ պուլաճագ տրը.

ՊԷՐԼԻՆ։— Ալմանիա պանդպոր՝ ընդհանիսսունը եիւզատ իւչ պուչուգտան աէօրտ իպլաղ էյլէմիշ տիր։

ԼԻՎԸՐՈՒԻ.— Բամուգ ֆիեաթընն թէէնէզզիւլ իթտիեի՝ Նիւսէօրգտան իչար օլունուեօր։

ԿԵՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԵԱՐ

ԲԱՐԻՍ, 24 սեպտ.— Ճէղարտէ քիսին Այնը սանքրա զրթասընտա Պուսամտա նամ գապիլէ բէիսինին Ֆրանսաեէ սրզը ինգլեատ էյլէսիկի մահալէրինէն պիպերիլմիշ տիր

— Էլէկէմ Բարիս գօմէտասը օյան ժէնէրալ Ֆլօրանթէնին ժէնէրալ Տավուսթը եերինէ Լէժիոն ա'նէօր խաբէսի ռիեասէթինէ թահին օլունճաղընը Մաթէն կաղէթասը եաղընօր։

— Ամսթերտամտան ալընան պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, Լա Հէյ հաքէմ մէճլիսի Ինկիլիզ-Պօեր իսիրիլտիքընն ֆաս ու թէավիյէսինէ սէլահիյէթտար օլմասընը իլան իտէճէի իմիշ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ուսմ տիւն ազ. գաբ.	25—33
» » » էն եիւքսէք	25—37½
» » » էն աչաղը	25—33
Բուսմէլի չըմէնտ ազ. գբնտ.	98—87
» » էն եիւքսէք	99—50
» » էն աչաղը	98—75

ՊԱՆԴԱ ԱԳԻՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէյժի ազիսիօնը Օս. լիր.	12—30
Սիկարէթ Ա.	—88
» Բ.	—45
Թրամվայ	5—82
Ժուբանես	1—65
Օսմանիսիոն Թրամվայ	478—
Ասիբանա	3—90
Գրէսի ժէնէրալ	0—10
Սասիէթէ Օթօման Ինկ. լիր.	0—12
Լօրիսմ	54—
Պանգ Նասիոնալ սը Կրէդ	408—50
Թրանսվասալ	81—
Բըլսթըմ թանվիլաթը	461—
Գրէսի Ֆոնսիէ էժիպսիէն	264—
Անատոլը չըմ ագսիսը	9—25

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղ. տան	ղ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարզը	108—06
Մէթալիք	99—
Ինկիլիզ լիրասը	110—05
Ֆրանսըզ ալթունը	87—26
Բօլ	90—20
Գրէսիոց ալթունը	51—08
Գարպոն գայմէսի	8—58

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109—30
Բարիզ 3 այ վատէլը	22—96½
Ֆիորէն Մանտա	——
Վիէննա չէքի (դուբօն)	——

Բարիզ 23 Սեպտ.

Ֆրնս էսկ. 4% ֆիր.	100—87
» » 4½%	101—75
Եէնի Օսմ. էսկամբ աչըլաը	24—05
» » գարանտը	24—20
Բուսմէլի չըմէնտրֆէրի	102—
Օսմանլը Բէյժիսի էսկամբ	310—
» Պանգասը	522—
Գրէսի Լիոնէ	1029—
Իթալիա էսկամբ	99—30
Բռիտիշէ Թիւրք	492—
Օսմանիյէ	445—
Տուան Օթօման	508—

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիէ քիւին (Էճզախանէի Թիւրքիէ) եէմը քիւշատրնան պէրի կէօսթէրտիի ինթիզամ վէ տրգաթատան վէ իւղար օլընան քեաֆիֆէի էտվիյէնին խալիսկէթ վէ էնվէնտիյթինտէն տօլայը չէհրիմիզին էն մի-քէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկերլերինէ նումունէի իմթիհան օլմադ չէրէֆինի իսրաղ իթմիշ տիր. պու տրգաթատ վէ իմթիհանա մուհնդամ օլան թէհարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլերճէ ասրլ նազարը էհէմմիյէթէ ալընաճագ մէվատրն պայլըճասը տրը. ամմէնին միւսէլլէմի վէ տէվաիրը բէմամյէնին տախի մուսատատագ օլտուղը իւզրէ պուրատատ քէմալը իլէ ճարի տիր։ պու կիպի պիր թէէսիատէն պէքլէնիլէն չու խրատէմաթը միսաթանէնէյէ պիր իլավէի ինանմիյէթ քեարի օլմադ իւզրէ եէմը թէէսիսնէն չիմայէ գատար միւրաճաաթ իսէն պիլիմիմէ զուէֆայի խասթէկեան մէճմանէն թէտավի թարիրիմէ վէ մուալիճաթը լազըմ տախի քեզա պիլա իճրէթ իթա իսիլմէք կիպի իսթիյար օլընան ֆէատաքերլըգլար նազարը տրգաթատ ալընաճագ օլուր իսէ պու էճզախանէնին խթիհնալը մէնֆաաթատան զիյատ հէմճինտիւ խրատէք կիպի պիր ֆիքրը ինանմիյէթքէրլերի իւզէրինէ թէէսիս իսթիմիշ օլտուղը աերնալ թայինի իսէր, իչթէ չու թատատ օլընան հիմէմաթը մասրուֆէյէն նազի պիր քի պու էճզախանէ թարիքը թէրագրատ գաթի տերէճաթ իտէրէք, պու կիճնքի մերթէպէի իհրաղ էյէմիշ վէ պու եիզատէն տէ էրատաղը միւրաճաաթրն մէնմունիյէթ վէ էմնիյէթինի վէ աթըպպանընն տախի խօշնուտախնի ճէլպ էյլէմիշտիր։

Մէզքիւր էճզախանէտէ քեաֆիֆէի իլէ վէ էմրաղտա քէտաղ իսթիտաաը թամ էյլէմիշ մէշահիրը աթըպպա հէր կիճն էվգաթը մուայէնէտէ հազրը պուլունտրգլարը կիպի զիւքիր ու իւնատ մախսուս օլմադ իւզրէ տէ մուայէնէտ խանէլէր մէվճուտ տրը. Էճզախանէտէ պուլրնան այէտթ վէ էտվիաթը ֆէնտիյէտէրն միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եէկեանէ տէնիլմէյէ չայան օլան (թահրիլխանէ) իսէ ճանիպը հիւքիմէթը Սէնիյէտէն էվրօպատա տագուղ սէնէ թահսիլ իթիտրիլտիքտէն սօնրա իլք եէֆամանի օլարադ քիմիակիր տիբլիոսեֆամաընը իհրաղ իլէ չէհրիմիզէ ավատէթ իթմիշ օլան Մէքթէպէ Թուպիէի Շահանէ քիմիակիր մուալիմէքինտէն Տօքթօր Ահմէտ Հիւսէյին պէյին եէտը իգթիտար վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ խալմիշ տիր. մուամիլէյին ֆէնտը թահլիտէքի իգթիտարը պուրաճա նասը մալիմ իսէ, էվրօքաճատա օ ատրէճէ մարուֆ տրը, մուամիլէյին պէտէնը ինանատա միհթաճը թահլիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիմամ իլէ պիթթահլիլ աթըպպատա իհդար վէ պինայէն ալէյհ աթըպպայի մուամիլէյհիմին իշլերինի պիր գաթ տահա թէսիլ իթմէքտէ օլտուղը կիպի մէրի օլան մատէնի նէպաթի հէր նէվ մէվատրը սուրէթը միւքէմմէլէտէ թահլիլ վէ ինդար իթմէքտէ տիր։ 8—1

ՏՕՔԹՕՐ ՁՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մուամիլէյին փարիսէ միւտաթը մէպտէ էմրաղը տախիլէ վէ ասապէ քէսպի իսթիասա իշլէյուղ սաթա 4 ըրաղմօս, խթէրիք, եարբմ պաչ աղրըսը, նիզիլ, ուշգուսուղլուգ, ույգուսա կէզինմէք, չօճուգլարըն իտրար թուքմամալարը վէ էնվայ սինիրխասթալգլարը էլէկթրիք իլէ թէտավի իշլէպիկ կիպի միաե սուլարը, վէ մեռ սուլունի արթմասը վէ էքսիմէսի, պաղըրսագ, գալպ, ադ վէ գարաճիյէր վէ պիւլեմիմէ էմրաղը տախիլիէի սարէրէ ֆէնտը թրպպրն էն սօն քէչֆիաթը իւզրէ հէր կիճն սապահատա էօյլէնէ գատար խանապլատ օգճիլէր պաղընատա (Սինէմատան) վէ ուղուն չարչուտա (Մէբրիաի) էճզախանէլերինտէ վէ էօյլէսէն սօնրա, պէյ օղլու ճատաէի քէպիրատ Օտիսն թէաթրօսու գարշուսընատա 165 նօմէրօլու Մուայէնէլանէի խուսուսիէսինտէ մերճաաթ խէն խաաթէկէանը գալուլ իլէր. Մուայէնէլանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտավիի էլէքթրիկի վէ էլէքթրիկ պանէօսու մէվճուտ տուր։

ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ԷՖԷՔԵԱՐ ԹԷՖՐԻԳԱՍԸ (66)

ՄԻՐԼԷՊՊԻՅԷ

10

Շէմի աէօչէքէէն գանլար ֆըզըրտրղընը միւշահէտ էյլէր կիպի պիր հիսը ահիպլէ պիր գալ խաթվէ տահա կէրի չէքիլտի, օ զալաթը բուեէթէն նաղարընը գուրթարմագ իչուն, պաչընը օ պիր թարաֆա չէվիրտի, պու. աէֆա կէօզլերի՝ Անժէլին ֆօթօկրաֆընա միւտարթի օլտու, Միւրէպպիսէ՝ իւզերի իրէքտէն չէչէքլեր իլէ մէնգուշ ֆէս ռէնկի դատիֆէսէն պիր չերչիվէ տէրուտնտէ տիլ աչուպ պիր նաղար, իսաֆիֆ պիր թէպէսիսմ կէօսթէրիեօր իտի, Շէմի՝

Պէն աղլար իլքէն սէն կիսմէ՛ք իչուն մը խալգ օլոնանուն, տէտի։ Բէսմի՝ աեագլարընն ալթընա ալարագ չիմնէմէք խսթէտի, ֆագաթ եէնէ.

Եօգ, պու օտա տէրուտնտէքի պիրթիւն էշեա՝ աթէշ կիպի կէօղիւմէ պաթքեօր, ֆագաթ պուտնարատան հիչ պիրինէ էլ սիրմէկեճեիմ, շու օտաեա պու կիտնքի վիրուտիմի սանա իրիշա իտէճէք պուրատա հիչ պիր նըշանէ, էմմարէ պրագմագ խթէմմէ, ֆօթօկրաֆա տրգդաթլա պագարագ.

Թէպէսսիմ է՛թ սէվկիւլմ՛ Անժէլիմ, օ զէհրաքին, օ մուղթիլանէ թէպէսսիմին՝ վէճհնտէն հիչ պիր զէման էքսիք օլմասուն, պու կիճէ, ճէսէտին շու գարշըքի աէօչէքտէ պի ինահ եաթար իքէն, սէն ինէ պուրատան օ ֆաճիաեա կիւլճէքքին տէեիթ մի, կիւլ էֆէնտիմ, կիւլ... պէն սէնի գաթլ իթթիքտէն սօնրա, արթըգ հաչամատաճաղըմ, շու գարշըքի օտանըն բէնճէրէսինտէն քէնտիմի աղընթրեա աթաճաղըմ... պէն օրատա պօղուլուր իքէն, սէն պուրատա ենինէ կիւլ... օ ըրվուար Անժէլիմ... տէտիքտէն սօնրա, ամը պիր թէպէսսիսմ իլէ Շէմի օտատան չըգոռպ, գաբուեու հալը սապըգը իւզրէ գաբատը։

Պու տէչէթքի գարարընտան քիմսէեէ պիր չէյ սէգտիրմէմէք իչուն, օ ագշամ Շէմի ճէլի պիր պէշաչթէլ սուֆրաեա էնտի, պիր գաչ լօգմա եէմէք եէտի, Ամուճա պէյին պէշ օն զէվզէքլիեենի տինլէտի, եաթմագ զէմանը կէլուպ տէ պիրթիւն խանէ խալգը խապկեաղլարընա չէքիլինճէ, զէվալլը աշըգը նէվմիտի՝ շէտիտ պիր խլէճան ալտը։ Կիւնտիզգի բագընը վէրտիեի մէսթիտէն քէնտինտէ էսէր գալմամըշ իտի, պէն պու իչի աեզդ գաֆա իլէ եարամաեաճաղըմ տէտի։

Ֆիլէրտէն պիր չիչէ գօնեագ սըրգաթ իտէրէք, օտասընա չէքիլտի, պիր գաստէն իչտի, կէօզլերինի տիվարատքի սաաթա տիքիպ, տէօրթ պուչուգ, տանա ալթըեա պիր պուչուգ. սաաթվար, շու զէմանը ճիւղինէն հուլուլինատէն սօնրա, պու խանէ պիր մաթէ կէտէեէ տէօնճէճէք, եարըն կիճէ պու վագթլարը ատապա նէ՞րէտէ պուլունճաղըմ, տէտի, հիչ պիր եէրտէ...

Էն ալա վէ նէֆիս իրէքտէն մամուլ ՊԱՖՐԱ վէ ՍՈՒԼԷՏ քեաղըտլարը եալընըզ սիկարա մէրագլարընը մէմնունն էտէպիլիր։ Պու քեաղըտլարընն ֆէվքէլատէ միէսսէրիյէթի մուգալիլէրինին արթմասընա սեպեպ օլմըշ օլաղընատան, գարագլարընն տէրունինտէքի «էֆէր մէհրինէ վէ ալամէթի ֆարրգայը սայիրէյէ տիգգաթ օլընմասը թավսիյէ լընը։ 49—56

ՄՈՒՍԻԳԻ ՄԵՐԱԳԼԵԼԸՐԸՆԱ

Մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսի էվրագ գալէմի խիւկիֆասընատա Հասան Թահսին էֆէնտի իլէ նօթա վէ ֆէնտի մուսիգի մուալիմի Զուլֆանան Գրիգոր էֆէնտիլէր թարաֆընատա հէր օր պէշ կիճնէտ պիր՝ մուռնթազամէն նէշր իսիլմէքտէ օլան էդնարը մուսիգի եաթատ միւնթէզզիլ շաբդը վէ գանթօ նօթասընրն իքինճի ֆօրմասը նէշր իսիլմիշ տիր։ Պիրէրմանէ էտինմէյէրինի հավէսքեարանը մուսիգիյէ թավսիյէ իտէրիզ։

Մանալը ֆիրուխթի Պապը Ալի ճատաէսինտէ 22 նումէրօլու Իսթանպօ գիւլթուպանէսի, Մէրճանատ սաֆը Եղիա էֆէնտի վէ Էսկի Զաղթիեէ ճատտէսինտէ Սէֆա ֆօտօկրաֆիանէսիյէ սահր մահէլէր տիր։

عافيت حلبى

ԴԵՂԱՀԱՏՔ ԱՖԻՅԷԹ

Պնդութեան ենթակայ եղողները եթէ ժամանակին չը դարմանուին, անխուսափելիօրէն անոր հետեւանք եղող թունաւորման պիտի ենթարկուին՝ որովհետեւ, բնական դէմ, օրեցօր ստամոքսին և աղիքներուն մէջ մնացած ուտելիքները փոխանակ մարսուելով մնունդ տալու. ընդհակառակը թունաւոր միքրոպներ յառաջ բերելով արիւնը կ՛ապականեն և խորժակի պակասութիւն, գլխուցաւ ու պտոյտ, դժուարամարսութիւն, բերնի հոտ, տեսանելութիւն (պատրոզովպի ուռեցք, խիթ (սանձը), սիրտ խառնու�, աչքի խաւարում, և այլն հիւանդութիւններ յառաջ կը բերեն։ Մայրապաղաքիս առաջնակարգ դեղագործներէն Անտոն Գէօլեան էֆէնտիի հնարած և Կայսերական Բժշկական Ժողովէն արտօնուած «Աֆիյէթ» դեղահաներուն գործածութիւնը վերոյիշեալ ախտերէն բոլորովին ազատ կը պահէ, լուծողութիւնը կը դիւրացնէ և ստամոքսն ու աղիքները զօրացնելով կուսայ անոնց կանոնաւոր և բնական վիճակ մը որով և միչտ լուծողական դեղեր առնելու պէտք չի ձգեր։

Ընդհանուր վաճառատեղին է Կ. Պոլիս Ճըղալ օղլու Սարը դեղարանը։ Կը ծախսուի նաև Պահէճ Դարու Քիւչէքեան-Միսքճեան և Մէրճանէթճեան դեղարանները և Դալաթիա Մատէլլայի դեղարանները։

ՏՈՒՓԸ (5) ԴԱՀԵԿԱՆ Է

Գաւառներէն մեծաքանակ և փոքրաքանակ յանձնառութիւնք կ՛ընդունուին։

ԲԱՐԻՁ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՑԻՖ

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՃՈՒՐ ՏԻՔԻԾ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

Մէզքիւր Սէրկիի Ումումիսնէ Դիւքեաֆթրը, HORS CONCOUR ըէգապէթսիզ գազանմըշ տրը։

Էն ուֆագ թէֆէրրուաթընա գատար էմսալընա թէվէֆֆիւգ իսէր

Թիւրքիա իչիւն եէկեանէ անէնքասը 8. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ Էվլատլարը

Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթամպօլտա, Պահճէ Գարդուսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն՝ 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ

ՇԻՒՊԼԷՐ՝ Իզմիթտէ, Սիլիվրիտէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սաիրէ Թամիր վէ էօյրէթմէսի մէճճանէն տիր

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳՄՐԱԲԸ ՄԱԽՄՈՒՍՔՅԱԼ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851Տ. ԹԷԼԻՍԻ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թաղմին օլունան զիյանլարընն մէճմուի	ֆրկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ազէէ վէ հասըլմաթը սէնէվիյէ	» » 1,250,000
Քեամիլէն թէէսիյէ օլունմուշ սերմայէ	» » 410,000

Թուրքիա շիւպէսինին միւտիրի՝ Ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒՆԱՏԱՍՈՒՐ
Իսթանպօլ, Պահճէ Դարու, Ասանխան Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագատա տրը

ԻՍԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ամէրիկա գումանիալարընն սէրմայէսի հասըլմաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալէ Ուէսթընընի 125 % տիր։ Իմէ պու հագիգաթ Ուէսթընն լրագիսղէրինէ թէֆէվվիւգ իսթիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինատ տրը։

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԻՄԻՆԱԹ ՖԻ. 7500000

1899տա մէրի իւլիճրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ.			19,534,276
» » հանկըն »	»	»	460,267,203
» » »	»	բրիմի »	1,433,965

Էյտի-ը էնվէրնէ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէսիլ չէրաթի իլէ սիկուրթա ադա իսէր

Եանկնա ֆուրը հէր նէվի պինա վէ էչեա իւզէրինէ սիկուրթա ադա իսէր։

Նէֆէյտի ֆուրտրընա ֆուրը մալ, էվրադը նադտիյէ վէ վաքօր սիկուրթալարը գապուլ իսէր։

Հիսսէսարանա՝ 1896տա 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէէմթիթ թէվզի իմմիշ տիր։

Շերքէթին Պանքէրլերի (Տէրսաատէթտէ Գրէտի Լիոնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Սօֆիատա Պանգ Նասիոնալ Պիւլկար։

Թաշրալար իչիւն միւստախա վէ միւթէպէր քէֆալէթլի աճէնթէլէր արանըլըյոր ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Դալաթա Մէրթէպանի սոգագ, Ճէտիտ խան

Թիւրքիա իչիւն ումումի միւֆէթթիշ.— Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Հէր չէյտ մուհաֆազատ սրհէթէ չալըշտըզընը կկսի, սիկարա քեաղըտլարընն տախի նաֆի օլմալարընա իթիմամ էսինիլ։ ՏԻՒԲ վէ ՊՕՆ վէ ՊԷՑԱՁ ԳԱՊԼԸ ՊՕՆ նամը իլէ սիկարա քեաղըտլարը թավսիյէ իսէրիզ։ 46—5

ՄԷՔԵԱԹԻՊԻ ԲԸՊՊԻՅԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

ՍԷՐԻՐԱԹԸ ՃԻԼՏԻՑԷ

ՎԷ

ԷՖԷՐԷՆՃԻՑԷ ՄՈՒԱԼԻՄԻ

Ցրանա Տէրէ վէ Ցրէնէկ Խուռլըբէլբէ ճէրէյէրի ուլայ մուխուպէրէնտէն

ՏՕՔԹ. ՃԷԼԱԼԵՏՏԻՆ ՄՈՒԽԹԱՐ

Ճումաա իրթէսի)	կիւնէրի սաաթ
Բազար իրթէսի)	9 տան
Ջարշէնպէհ)	10½ա գատար
Բէնշշէնպէհ = սապահտան 6յա գատար	
Մալը = սաաթ 7ատէն 10½ա գատար	

Իսթանպօլաա, Ճուղալ-օղլունտա Իրան սէֆարէթխանէսի գուրպինտէ Շերէֆ էֆ. սօգաղալընտաքի 18 նումէրօլը խանէսինտէ խասթա գապուլ իսէր

ԵԹԷ ԿԸ ՓԱՓԱՓԻՐ՝ առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու առողջարար սիկարի թուղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Կ. Պոլսէ Բերան

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընծոր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մ՛ալ ունին, գաղղիերէն և տաճկերէն Բերայի գուշաւոր քարտէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Զիմպիլլի խան, Կարապետ էֆ. Պէպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յաճախորդաց և յանձնակատարներուն ԴՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՁԵՂՔ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

Կեդրերէն դիւրաբեկ։

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸՃ

Աղզընըզին գօգմամասընը, տիլէրինիզին խասթալըգտան գիւլիլին արի գալմասընը Նիշամիէ գարագօլը գարչու քէօչէնմանէ 1 նումէրօլը մասալը մախսուսատա տիչ թապիսի

ԽԱՁԻԿ ԺԱՄԿՈՁԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՅԻ

պուլմալըսընը։

Մուամիլէյին Մէքթէպի Թըպպիէի Շահանէսին մէէզուն օլուպ, հիչ պիր ազրը հիսս իսիտրիմէքսիզին տիչ չէքմէքտէ մուհիսի պուլունտրաղը պիր իլաճ իլէ կալընըզ իբի տէֆատատ էն չէտիտ տիչ ազրլարընը բէտէքտէ, «ազբրլիթ»կիպի հէր նէվ տիչ էթի խասթալըգլարընը թէտավի իմմիշտէ էֆէնտին էն սօն ուսուլի իւզրէ վէ նէվ վիճատ ալէսթիլար իլէ տիչ տօլըրմագատա տրը։

Էնվայի թաղմա տիչ վէ չէնէ իմալընատի մէհարէթի քեամիլէսի ումում միւթէրիլէրինին հիւսնիւ թէվէճճիւհինի ճէլպ իմմիշտէտ տիր։

Ճումաա կիւնէրի մուայէնէթխանէտէ բազար կիւնէրի տէ կէտիկ Բաչատա Համամ ճատտէսինտէ, 15 նումէրօլը խանէսինտէ միւրաճաաթ իսէն ֆուգարդը մէճճանէն թէտավի իսէր։ Սապահարը սաաթ 1½ա գատար վէ ազշամարը տախի սաաթ 11ատէն սօնրա հէր վագթ խանէսինտէ պուլունուր։

ԱՌԵՒՏՐ. ԵՒ ԼԵԶՈՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԵՐ ԲԱՆԿԱԼՈՒԹ

Գրէյերոնիկ Լ Ցերէկեաց

ՁՈՐՈՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Առեւտրական վարժարանը փոխադրուած է Բանկալթի, Հարպիէ աղբիւրին դէմ, Ճէտիտիէ փողոց թիւ 178 ընդարձակ և օդաւէտ տանը մէջ։ Իսկ աղջկանց լեզուագիտական վարժարանը պիտի շարունակուի բաղնիքին փողոցը իր նախկին տեղը։

Մանկապարտէզի, նախակրթարանի և Ուսումնարանի աշակերտաց և աշակերտուհեաց ծնողք հաճին դիմել Առեւտր. վարժարան, մտից տոմս ստանալու համար։

Թէ՛ Առեւտր. և թէ լեզուագիտական կրկին վարժարաններն վերաբացուած են արդէն, դասերը կանոնաւոր կերպով պիտի սկսին սեպտ. 3/16 երկուշաբթի օրը։

Հիմնադիր Տնօրէն

10—10 ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ